

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 1-వ తేది మంగళ వారము
శ్రీ అక్షయనామనందన తల్లిర మాఖమాన బహుళ ద్వాదశి. No. 279
సంచిక ౨౭౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

నొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మనొప్పులు బారదోలును, పొట్టబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటపలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6. 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ అండాళ్, ఉడయవరుల చరిత్ర అను క్రొత్తనాటకము పూర్తిగా తయారైనది.
కాపున మాయొక్క దశావతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన దయచేసి మరల నొకమారు చూడుడు.
చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనవద్దు. దీనిని గురించి అధికముగా వ్రాయనవసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటకశాలలో

ప్రతిదినము 6-2-1927 తేదినండి కొన్ని దినములవరకు మూతమే.

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము: ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం

రాత్రి ప్రదర్శనములు: ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గం

మాకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకమును టిక్కెట్టును విక్రయింపబడును.

ప్రవేశ కట్టుములు ర్పు. 3, 2, 1, 0-8-0. 3201

1927 అమృతాంజనము డిపో వారి 1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండర్లు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రినర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి ర్పు 1-4-0; 100-కి ర్పు 9-12-0.

చిన్నపైజా లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి ర్పు 0-8-0, 100-కి ర్పు 3-8-0.

ప పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తాంజనము డిపో - మదరాసు

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము
చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
2046 దావరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి కాశ్మీరి, రజవాడ.

ప్రశ్న 2598

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
ర్పు 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకొనుచున్నప్పుడు పంపవలెను.
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

3851 మేహాక్షు, నిక్కాక, నిస్సత్తువు, పుష్కనష్టము, అతియా
తము మొలవాటిని హరించి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, గలిగించుటకు
వరప్రసాదము. 20 తు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0.
వి. కి. వీ అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేర్ల, కెల్లూరు)

గొప్పరాబడి సంపాదింపుము!

ఉచ్చదశలోనున్న హిందూ దేశపు ఇక్స్యూరెన్సు
కంపెనీ ఏ జెంటుపదవిలో

ది జెనరల్ అస్యూరెన్సు సొసైటీ

లిమిటెడు

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD.

బోనసు 1000 కి 20 రూపాయలు

19 సంవత్సరములలో అన్ని యితర కంపెనీల కంటే ముందు
అదానీ క్లెయిమ్స్.

ఏ జెంటుకావలెను: మద్రాసు లోని జనానిలో అన్ని భ
ట్టణములలోను, ట్రావెలూరు, మైసూరు, బొచ్చిర్ పల్లిలోను
గొప్పలాభకరమైన సదుపాయములు దరఖాస్తులు పంపుచు. నూప
రిం తెండెంటు 44 లింగి శెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, మేనేజరు జన
రల్ అస్యూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్, బెన్గళూరు.

ఎం. సి. సి. టెన్నిసు కడపటి ఆటలు

అత్యధికముగా ఫలితములు

బాలగోపాలుని దిగ్విజయము

డబుల్సులో కర్నాటకుల అదృష్టము

మిస్ ముల్లెను శ్రమకు తగినఫలితము

మద్రాసు క్రికెట్ క్లబ్బువారి టెన్నిసుపోటీలు శనివారంతో ముగిసినవి. ఇతరచోట్లకంటె ఇక్కడ ఎక్కువమంది ఆటగాండ్లు వచ్చినప్పటికి వారము రోజుల్లోగ అన్నిటిని పూర్తిచేసి మొన్నటిరోజున ఆటలో జయం పొందినవారై కెండిగిస్టెలు పెర్నెచి, చిన్నవి, టెన్నిసుబాట్లు బహుమానా లిచ్చారు. గవర్నరుగారు చేతిమీదుగా! గవర్నరుగారు రొచ్చినందుకే మామూలుగా ఉండే అగ్రరూపాయి కేటను 2 రూపాయలకు పెంచారు. గవర్నరుగారికి సము స్యంత బ్యాండు గీండు అట్టహాసంతో వచ్చింది. ఆటలు చూస్తూనికొచ్చిన వాండ్లు కూడ రోజుకొక్కసారి ఎక్కువమందున్నారు. తెల్లవాండ్లు నల్లవాండ్లు, ఉద్యోగస్థులు, చిన్నపెద్ద చదవకుండా వాండ్లు యావన్నీ ఉన్నారు. ఆటలన్ని మొత్తముమీద చూడవలె ఉన్నవి. అందులో ముఖ్యముగ వాండ్ల సింగిల్సు మిక్స్డ్ డబుల్సు పోటీలు మాత్రము ఆటాడేవాండ్ల కంటె చూచే బాండ్లకే ఎక్కువ ఆదర్శం పుట్టించాయి.

“బలేబాగు! బాలగోపాలన్!!”

నిజంగా అంతే! టెన్నిసులో నాజాకు ఆట జూడా లంటే బాలగోపాలన్ ఆటమాడాలి. ఎక్కువగా ఆడితే అలుస్తాడుగాని ఆడిన కాస్తేపు కన్నుకలుపు దీక్షిట్టు కడుపు నిండేట్టు ఆడేస్తాను! ఆటంటే అంతే ఆట, నారాయణ మూర్తిని రామసామిని అవతలించితే, అందులో మొన్న శింగారంలో! ఆహ! ఎంత శృంగారంగా ఆడితే! సింగారమేమి సామాన్యం! నేను శక్తి లోపించినా కొన్ని సంవత్సరాలకి ముందీ మదరాసంతటికీ టెన్నిసు రంగంలో I am the monarch of all I survey, my right there is none to dispute అంటూ ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యం వహించాడు. అంతెందుకు మొన్న నేగా యస్. వి. ఏ. ఏ. లో రాచప్ప నోడ గొట్టాడు. పోయిన సంవత్సరము బాలగోపాలను అంతకు ముందు రామస్వామిని ఓడగొట్టిన పర్తిస్సుతో డబ్బు గొట్టివెలిచిన రాచప్పను! అది 20 నిమిషాలలోపుననే! ఇంతకూ సింగారవేలు విషయ మేమంటే ఎల్లప్పుడూ ఒకేరకంగా ఆడేవాడుగాడు. కిక్కిరిస్తూ డబ్బు విజృంభిస్తాడు. ఒక్కొక్క మారు టెన్నిసులో సుకెంతాలు నేర్చుకుంటేవాళ్ల చేతుల్లో ఓడిపోయేసమయాలు కద్దు. అట్లాగే మొన్న బాలగోపాలన్తో ఆడేటప్పుడు అంతకుముందు రాచప్పతో ఆడిననాటిహుషారు, నాటి హస్తలాభము, నాటిసంరంభము లోపంగా కనుపించాయి. కాని అప్పటికి బాలగోపాలన్ గండెల్లోగాలమని పించాడుగాని మరొకలాగాడు. ఆశ్చర్యమేమంటే మొదట మాదాటలు వరుసగా తానే గెల్చాడు. నాలుగోఆట బాలగోపాలన్ తీసుకొన్న విదోఅటను జయించాడు. తరువాత కృష్ణ పక్షుడందరిలాగ ప్రత్యేకి ఇతేమే మరుసపడి పోసాగేడు. మొదటిసార్లు బాలగోపాలన్ పక్షమైనను సింగారవేలు ఇంకను జయింపగలడని చాలమంది అనుకుంటూనే ఉండిరి. కాని ఊహలకు కేవలము భిన్నమైనది.

బాలగోపాలన్ బహుభాగ్యతతో ఆకాలసాచ్చింది. మామూలు చాతుర్యం మధ్యమధ్య చూపుతున్నప్పటికి అవతల ప్రత్యేకి బలమునుబట్టి స్వేచ్ఛగ ప్రవర్తించటానికి వీలుగాకపోయింది! ఎంతవేపటికి ఇద్దరు జేసేటైనుదగ్గరకుండే ఆడారుగాని నెట్టుదగ్గరకు రాగలిగారు! ఏమంటే ఒకరిచూస్తే ఒకరికి ఇద్దరికి భయమే! నగిషేపనులు చేయడంలో బాలగోపాలనుకు పెట్టింది చేరు. ఆతనిఆట చూస్తుంటే ఆహా! అననివారుండరు. నెట్టుకు దగ్గరున్నా సరే, దూరంగా ఉన్నప్పటికి, ఎడమవైపుగాని కుడివైపుగాని “వాటి” ఐనా “డ్రైవు” ఐనా, “స్వాపింగు” ఐనా ముచ్చటగా ముద్దులుముట్టగట్టతూ ఉంటుంది. అన్నిరకాల డబ్బులూ బంతలు రెక్కలూగలవట్టులాగ అనుకొన్నచోట వచ్చివ్రాలుతవి. రెక్కలతో డబ్బు రూచివేసేట్టు బంతివేస్తాడు. అంతే! ఇకాంతికి “అమెల రేసు” ఐతే ఒక్కమాట జెప్పాలి. బాలగోపాలన్ సర్వీసు సింగారం సర్వీసుతో పోస్సినాస్తే నాకంతగా నచ్చలేదు. సింగారం సర్వీసులో మంచి శక్తుంది. ఇంద్రధనుస్సులాగ వైశ్ణవశక్తిని తామూరుజేస్తాడు. నుంచి హుషారులోఉంటే సింగారం సర్వీసు ఆట ప్రతి ఆట విచ్చిందన్నమాటే. ఏమైతేనేం బాలగోపాలన్ మిగతరెండుసార్లు బహుమలాగా తీసుకొన్నాడు! ఇందుమధ్య అనుకొన్నచోట! వండి! రెండుసంవత్సరాలు కరసగా గెల్చిన పర్తిస్సు ఈ సంవత్సరము టెన్నిసుకన్నా నిలకడగా వచ్చిన మాత్రము చాల విచారించదగిన విషయమే!

పురుషుల డబుల్సు

అదృష్టమంటే ఇలాంటిదే

ఆటలన్నిటిలో నిజంగా ఉత్సాహం పుట్టించినఆట, ఉత్సాహమేగాదు. ఉద్రేకంకూడ రగల్గొన్న ఆట, చూడవేమకగా ఉన్న ఆట, అంత్యమయ్యేవరకూ ప్రేక్షకులంతా ఆశ్చర్యచకితులుగాజేసిన ఆట బ్రహ్మానంద, వెంకట్రావులు, రాచప్ప, చంద్రశేఖరనులతో ఆడిన డబుల్సు ఆట అని చెప్పవచ్చు. గవర్నరుదంపతు లీయాటనే ఆడినండి ఆసాంతమవరకు కదలక మెదలక ముక్కుపై వేలిడుకొని వీక్షించారు. ఆటనుగరించి ఎంతవ్రాసినా వ్రాయాలనే ఉంటుంది గాబట్టి స్టేషన్లో ముగిస్తాను! బ్రహ్మానందరావు ఇదివరలో (గత సంవత్సరము) యస్. సి. సి. లోనే కమలకరరావుతోగలసి డబుల్సు పందెములలో కప్పగెల్చినవాడు. ఈమారు కమలకరరావు గాకపోయిన ఆతని కేమత్రము తీసిపోని వెంకట్రావుతోడొచ్చాడు. వెంకట్రావు ఆంగ్ల మండలాల్లో ప్రసిద్ధుడైన ఆటగాడే! ఆవలివైపు రాచప్ప పేరు మోగినవాడు! చంద్రశేఖర్ ప్రఖ్యాతిరెందిన బెంగళూరు రాజాఅయ్యరు తమ్ముడు! బాగా ఆడేవాడే.

ఇరువత్తుమలవారు సమబలాధికులే! మొదటిసార్లు ఆంగ్లల పక్షమైంది. బ్రహ్మానందరావు వలదగ్గర ఉండి చెలికంది సంతమట్టుకు బంతులను చితుకగొట్టుతూ “అబ్బా! బ్రహ్మానందరావు” అనిపించాడు. మొదటి రెండు సార్లులో రాచప్ప తన చేయి ఆపివలేకపోయినాడంటే ఆశ్చర్యమేమిలేదు! మొదటిసార్లు పోవడంతోనే గుండెనీరైంది. వెంకట్రావు అతి భయంకరుడేనాడు! అసంభవమనుకున్న బంతులను కొన్నిటిని మంచి నీళ్లప్రాయంగా ఎత్తేసేవాడు! మూడోసార్లు తర్వాత ఆంగ్లలూ అలవటం మొదలెట్టారు. కాని కర్ణాటకులు ఇంకా నాలుగు సార్లు ఆడటానికైనా తయారుగా కనపడ్డారు. ఆట మరీ చివర సిలితో ఒక్కొక్క సమయంలో మహాఉద్రేకం కలిగించింది. మూడోసార్లు తరువాత కర్ణాటకులు ప్రతిసార్లులో ముందు నడుస్తూవచ్చారు. రాచప్ప విజృంభించాడు! చంద్రశేఖరను కొక్క “డ్రైవు” తప్ప వేరు ఆయుధములేదు.

4 సార్లులో చెరి రెండు ఆటలు విసవి. కడపటిసార్లు ఆ డబ్బు తం గా ఉంది. కర్నాటకులకు 5 ఆటలరాగా ఆంగ్లలు 4 ఆటలోఉన్నారు. ఈసమయంలో తరువాత ఆటలో ఇరువురుచేరి 40 పాయింట్లవరకు వచ్చారు. ఈసమయంలో అదృష్టవశాత్తూ ఆంగ్లలనుబడిచి కర్ణాటకులను వరించింది. చంద్రశేఖర్ వేసిన బంతి వలదాకింది. వలకుతగిన బంతి వారికోర్టులో బడ్డవనే అందరనుకున్నారు. ఆడేవారూ అనుకున్నారు! కాని తలనెరిలంపుగా ఆంగ్లలు ఆకాలత లంతరింపగా కర్నాటకులు తమకులదైవమును సంస్కరించగా, బంతి మెల్లగాజారి (ప్రత్యేక ఆంగ్లలు) కోర్టులోబడ్డది. మరొకపాయింటుతో ఆట నిర్ణయమైంది! అదృష్టము ఆంగ్లలనుజయించింది! కర్ణాటకుల ఆట ఏమాత్రము తీసివేయలేదగదా, కాని ఈఅదృష్టదేవత ఈతంత్రమును బన్ననియెడల జయపజయాల నిర్ణయించడం కష్టమయ్యేది.

ముల్లెనుసతి పుల్లెనుసతిని ఓడించింది. “కష్టేఫలే” అన్న సామెత ఈయాటలో బాగా సార్థకమైంది. ముల్లెనుసతి ఓర్పుకాశ్యద్విత్, సమయానుకూల మనస్తత్వతలకు తగిన పాతికోషికమయ్యేను.

ఇకాన్ శ్రీజరుసతి విల్లనుగారలు హాలుసతి సింగారం గారల నోడించిరి. 3-6; 6-0; 6-1.

కెంగళూరు, ఫిబ్రవరి 27:—కళామందిర విద్యావిషయక ప్రవర్తనము నేడు సుల్తానుపేటయందు ప్రారంభమైనది. బాలసుందరమయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. (అ. ప్రె.)

నోటీసు

తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో, ఆయాతాలూకాలలోని టోలుగేట్లు రేపుల సాలుసరి యిజారా 1927 సం॥ ము మార్చి నెలలో 3, 4, 5, 6, 7, 8 తారీఖులలో వరుసగా రోజుముగ్గు, పెద్దాపురము, రామచంద్రాపురము, అమలాపురము, రాజోలులో ప్రతిరోజున, సాయంకాలము 1 ఘంటకు వేలం వేయబడును.

ఓ. గోవిందరావు

కాకినాడ
ది 26-2-1927

ప్రెసిడెంటు

తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో.

దక్షిణాంధియా టెన్నిసు పోటీలు

మొదటిసంవత్సరమే చాలమంది పోటీచేయుట

గుంటూరు, ఫిబ్రవరి 27:—దక్షిణాంధియా టెన్నిసు పోటీలు ఇప్పటినున్న యల్. వి. ఆర్. అంతుపన్నవారి టెన్నిసుక్లబ్బులో జరుగుచున్నవి. అంతుపన్నవారు వయసు 35 పెద్దలైన ఆర్. వి. యస్. ప్రసాదు గారి నెదిరించిరి. కాని చివరచివర వారికి జయమిచ్చివేసిరి. మదరాసులో అఖండఖ్యాతి గాంచిన నారాయణమూర్తిగారు బాగుగ పనిచేయుచు చాల శ్రద్ధతోనికొనియున్నారు. సింగిల్సుకు 3 గురు వివిధస్థలములనుండి వచ్చిరి. శ్రీసార్వభౌమరావుగారు అత్యుత్సాహము చూపుచున్నారు. డబుల్సుకు కూడ చాలమంది పోటీచేయుచున్నారు. సింగిల్సు-24-2-27.

ప్రసాదరావుగారు అంతుపన్నవారుగారి నోడించిరి. 6-3; 8-6.

జోసెపుగారు నారాయణరావుగారి నోడించిరి. 6-4; 6-4. కృష్ణయ్యగారు లక్ష్మీపతిగారి నోడించిరి. 6-0; 7-5.

సుబ్బారావుగారు పూర్ణచంద్రరావుగారి నోడించిరి. 6-3; 6-1.

జయప్రదులు-డబుల్సు 25-1-27.

నారాయణమూర్తి హనుమంతరావుగారు అంతుపన్నవారుగారి నువ్వనారాయణగారు. 6-1; 5-7; 6-1.

లక్ష్మీపతిగారును మరొకరును ఏ. ఆర్. రావు కృష్ణయ్యగారు. 6-4; 9-7.

నన్నగారును మరొకరును గుప్త, గోపాలరావుగారు 6-3; 6-3.

జయప్రదులు సింగిల్సు 26-2-27.

కృష్ణయ్యగారు సుబ్బారావుగారు. 6-3; 6-0. నారాయణమూర్తిగారు నరసింహరావుగారు. 6-1; 6-3.

నూనారాయణగారు సీతారామ శాస్త్రి గారు. 6-3; 6-3.

జయప్రదులు డబుల్సు

ప్రసాదుగారును మరొకరును డి.కె.సుగారును మరొకరును. 6-4; 6-4.

లక్ష్మీపతిగారును మరొకరును నన్నగారును మరొకరును. 8-6; 7-5.

27-2-27

నారాయణమూర్తిగారును మరొకరును ప్రసాదుగారును మరొకరును. 6-1; 6-4.

కామేశ్వరరావుగారును మరొకరును దుర్గారావుగారును మరొకరును. 3-5; 6-3; 6-4.

సింగిల్సు

హనుమంతరావుగారు మార్యనారాయణగారు. 6-1; 6-3; 6-3.

(స్వ. వి.)

గురు ప్రసాదము

లఘుశబ్దేందు శేఖర వ్యాఖ్యానము, -మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి వ్రేచిరెము. శేఖర సిద్ధాంతము సాధనచేయు గ్రంథము. పుస్తక భాండాగారముల నిమిత్తము మేలుప్రతి. రు 8-0-0 సాధ్యప్రతి రు 5-0-0 పండితులచే సిగ్గుపరుపబడిన విద్యాగ్రంథము సాధ్యప్రతి రు 4-0-0. పోస్టు రుల్సు ప్రత్యేకం. మూలప్రతు లొకసారి తీయువారికి పోస్టు ఖర్చులు లేవు. చిరునామా. —మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి విజయనగరము.

వెలసరసము త్వరపడుడు గుణమధికము

చంద్రచూడపాకము ధాతుపుష్టికా ధాతుసంబంధవ్యాధులమా, స్త్రీవ్యాధులమా సంజీవినీ. సేరు ౧ కి మూడురూపాయలు మాత్రము.

శ్రీ భద్ర శాంకరీత సము:—పు

జ్వరములకు రామబాణము. తమిళగములకు పండితుల 20 మాత్రల డబ్బింగి రూపాయి ౧. మానవ్య సకల వ్యాధులకు శాస్త్రసమ్మతము మందులు దొరుకును. త్వరగా వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదకలావిభాగము విద్యాశా. కె. శేష - 8114 ఆయుర్వేదకలా, కృష్ణా

బొంబాయి ఆంధ్రజనసంఘమువారు
సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారికి
విందానగుట

మొన్న 28 ఫిబ్రవరి తారీఖున బొంబాయి ఆంధ్రజన సంఘమువారు సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా భవనమున సర్ నరసింహేశ్వరశర్మగారికి విందానగిరి. సభయంతయు సాయంత్రము 6-80 గంటలకు క్రిక్కిరిసి యుండెను—నగర మన్నిదలనుంచి యు ఆంధ్రప్రజలు వచ్చి సభ సలంకరించిరి. అధ్యక్షులగు మురారీశ్రీ గంటి లక్ష్మీనరసింహు పంతులు బి. ఎ. బి. సి. ఇ. శారు ప్రభువుమన సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారిని ఆహ్వానించుచు ఆంగ్లమున బొంబాయిలో ఆంధ్రోద్యమమునుగూర్చి ఉపన్యసించుచు ఇట్లు నుడివిరి :—

బొంబాయిరాజధానిలో 20 జిల్లాలలో ఆంగ్లము నివాస మేర్పరచుకొని యున్నారు. బొంబాయిలోనే 20,000 మంది ఆంగ్లముగలరు. పీఠంధరిలోను విద్యావ్యాపకము చేయుటకును, పౌరసత్వహక్కులను నిలబెట్టుటకును సంగల్పించుకొని బొంబాయి ఆంధ్రజనసంఘము కృషిసల్పుచున్నది. సకముగ కలుపుచును అసలు ఆంధ్రోద్యమమునకు మూలపురుషులు కాని నోకరగు సర్ నరసింహేశ్వరశర్మగారి సలహా మన ప్రయోజనముగా నుండగలదు—వారు దేశమునకొనర్చిన సేవ న్నుదిగరము. అట్టి ప్రసిద్ధపురుషుని సత్కరించుట మనకు విధి. ఆంగ్ల ప్రభుత్వము సేను సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారిని హృదయపూర్వకముగ ఆహ్వానించుచున్నాను అని చెప్పి సరిపెంచార్య బి. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి. గారిని ఉపన్యసించ కోరిరి.

శ్రీయుత నరసింహాచార్యగారు

శ్రీయుత నరసింహాచార్యగారు ఆంగ్లమున ఉపన్యసించుచు ఇట్లునుడివిరి:—సర్ నరసింహేశ్వరశర్మగారిజీవితము అనేకవిధముల ఆదర్శప్రాయము. రాజకార్య నిపుణతయందు సర్ నరసింహేశ్వరశర్మగారిని మించినవారు భారతదేశమున ప్రస్తుతకాలమున లేరని చెప్పవచ్చును. ఈ రాజకార్య నిపుణత ఆంధ్రులకు వంశపారంపర్య వచ్చుచున్నదనియున్నది. ఆంధ్రచారిత్రమున, ఆంధ్ర మంత్రులగు ఖడ్గ తిక్కన, అక్కన్న, మాదన్న, బసవేశ్వరమంత్రి తిమ్మరుసు మొదలగువారి పవిత్రజీవితముల పరిచిన, ఈ కాలపు రాజకీయవేత్తలగు సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారు రెండులను వారికి తీసిపోరు. అదిగాక సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారు మొదటిసారి ఆంధ్రోద్యమమునకై కృషిసన్నాహము. అట్టి ధీరుడు ప్రభుత్వోద్యోగమును స్వీకరింపగనే పెద్ద ఆందోళన జరిగినది. మేము విద్యార్థులుగా నున్నపుడు ఆయన ఉద్యోగ వార్త వినగానే విద్యార్థులందరూ అతిప్రయత్నముగా నిరసించినపుడు, గొల్ల శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారి ఉద్యోగము భారత బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ నిర్మాణమున ప్రథమసోపాన మనిరి. ఆమాటలయందు ఎంత సత్యమున్నదియు, సర్ నరసింహేశ్వరశర్మగారి కార్యనిర్వహణ శక్తి విశేషపరిచెనని చెప్పిరి. అంత శ్రీయుత నరసింహాచార్యగారు వారు శర్మగారిపై రచించిన 3 పద్యముల రాగయుక్తముగను మృదుమధురముగ చదివి సభ్యుల నానందాల్లి నోలొడించిరి.

తరువాత సర్ నరసింహేశ్వరశర్మగారు కంఠాశ్లఘములు చెలరేగ లేచి పై ఉపన్యాసములు చెప్పినవంతయు తమమది అవ్యాజప్రేమచే చెప్పగదియు, బొంబాయి పౌరులగు తమమది గౌరవత్యమునలెచి విశేషమగు నున్నదనియు, బొంబాయి ఆంధ్రులు ఇతరులనలె తమ కష్టములలో దయాపాలు సొందగట్లు తెలిసికొనుటకు గంభీరముగా నున్నవని చెప్పిరి అను తరువాత,

“నన్ను ఆంధ్రోద్యమమునకు మూలపురుషులలో నొకనిగామీరు చెప్పియున్నాను. ఆమాట సత్యమే. కాని ఈమధ్య భారతవారి కంటకును రాజకార్యములు చక్క—తెలుటయందు నిను స్వీకరించుచు భారతదేశపు ఇతరాధ్యక్షులనుగూడ గ్రహించి యుంటిని. ఆంధ్రోద్యమమును కొనసాగించుట మంచిదేకాని అందు పూర్తిగా మైమరచి ఇతరులకు దేశమునకంతకును అభివృద్ధికరములగు అంశములను మీరు మరువకూడదు. పంజాబు ఉత్తర హిందూస్థానపు ప్రజలను జూచినతరువాత ఆంగ్లము దేశాస్థావరమునుగూడ నాకు జాలియగుచున్నది. కాని మీరందరు శరీరస్థానమును దేశాధ్యక్షమును అభివృద్ధిపరచుకొనుచు బాతీయవికాసమునకు తోడ్పడవలయును.

నా ఉద్యోగకాలమునుగూర్చి ఉపన్యాసములు పేర్కొనియున్నారు. శ్రేణిమీదేనదియు కొంతకాలము మరుగుగానే యుండును. కాని ఒక ప్రత్యేకము చెప్పవచ్చు. బాతీయభి

ప్రశస్తమైన ఓషధులచే తయారుచేయబడిన ఔషధము & చర్మనివారిణి

పెట్టె 1-8 ధర రూ 2-4 0. ఔషధ దుకాణములందు అన్ని చోట్లగో దొరకను. ఏజెంట్లు దాదా అండు కో వంద్రాసు

వృద్ధికి అటంకకరముగా దానికి దేశిని నేను తోడ్పడలేదని నమ్ముదు. చరిత్రలను పఠించి ఆంధ్రత్వమును బహుశాంచినను, ప్రస్తుతకాలమును ఆపరిమితులను మరువకూడనిచెప్పి ముగించిరి. అంత సర్ నరసింహేశ్వర శర్మగారును అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు గంటి లక్ష్మీనరసింహంగారును పుష్పమాలాంకృతులైన వెనుక, సభ ముగిసినందును, అందరూ అల్పాహారముల పొల్లొనిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

పశుప్రదర్శనము

ఒకడే రెండుదన్నపోతుల ప్రదర్శించుట

దృష్టిదోషభయము
కుంభకోణం, ఫిబ్రవరి 27:—పశు ప్రదర్శనమునకు పురపాలకసంఘపు నాకరొకడు రెండుదన్నపోతుల మాత్రము ప్రదర్శించెను. దృష్టిదోషభయమువలన ఎవరును ప్రదర్శింపలేదు. ప్రదర్శనమును ఏర్పాటు చేసినవారికిని అదే భయమని తెలియచున్నది. (క్రీ.వె.సు.)

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 28:—అంతర్జాతీయ వస్త్రపారిశ్రామిక కార్మికరాయపూరమువారు నేడు తిరిగి రావచ్చింది ఓడనెక్కి గృహానుష్ఠులులేరి. రాధర్మగారు “భారతదేశమున నున్న కార్మికుల నితినిబట్టి చూడ ఈ ప్రభుత్వము మంచిదిగానని గట్టిగ చెప్పవచ్చును,” అనిరి. (ఆ. వె.)

అబ్దుల్ రషీదు కేసు

సమ్మను లంబబటలేదు
ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 28:—అబ్దుల్ రషీదుగారికేసు 8 వ తేదీన విచారణ జరుగవలసియున్నను సమ్మను లంకను పంపబడలేదు. డాక్టరు నిజేదీక్ విచారించబడువరకును ప్రకటించబడదు. (క్రీ.వె.సు.)

వాచిరిపేరరు హత్య

కర్నూలు, ఫిబ్రవరి 28:—మగ్గురు మహమ్మదీయులు కొన్ని నెలలక్రిందట చంపబడిన ఒక గడియారముల మరాఠుతు చేయవారి హత్యసందర్భమున అరెస్టయెబడిరి. అతనిఅసిఫం జరము ఎరువుగట్టు దౌష్ట్యగా యజమాని పారవేసెను. వానిని పోలీసునారు పట్టుకొని ఆచోకితీయ ప్రారంభించిరి. (ఆ. వె.)

ఏనుగు పిచ్చి

తిరుచినాపల్లి, ఫిబ్రవరి 28:—అహోబలము జీరమరపు ఏనుగుకు పిచ్చి ఎత్తి నిన్ను సాయంకాలము ఊరుచెంబడి పరుగెత్తి ప్రజల భయకంపితలచేసెను. ఒక స్త్రీయును నంటి రెండు ఒంటెబుట్టలను విరుగకొట్టి ఒక మోటారుకారును చెడగొట్టెను. ఏనుగు పట్టువడి రెండు చెట్లకట్టుబడినది. కాపలా కాయచున్నారు. (ఆ. వె.)

బెంగాలు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘం

విషయ చిర్య

శ్రీమూక శ్రీనివాసయ్యంగారి పిలుపు

రాష్ట్రనాయకులు ఆహ్వానము సంగీకరించుట

ప్రతిపక్షనాయకుల ప్రకటనము

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 26:— శ్రీమూక శ్రీనివాసయ్యంగారి యాహ్వానమున కంగీకరించి శ్రీసాస్త్రి, ఊర్కిగౌడవి గార్లు ముప్పును రాత్రి ఢిల్లీ వెళ్లుచున్నారు. మార్చి 10 వ తేదీన క్రొత్త కార్యనిర్వాహక వర్గపు పైన్నిక నిమిత్తమై రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము నాడును. (ప్రీతెసు)

శ్రీసాస్త్రిగారు శ్రీనివాసయ్యంగారి తండ్రికి బదు లంకిరి. నలుగురు స్నేహితులతో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు విషయ చర్చ నిమిత్తము మీ కోరిక ప్రకారము వచ్చుచున్నాము. ఎప్పుడు తిరిగి రావచ్చుకో తెలియదు గనుక రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభా సమావేశము నిలుపుదేయడమైనది. (అ. ప్రె.)

ప్రతిపక్షనాయకుల ప్రకటనము

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 27:— సేతుపతి, యస్. సి. బోసు, నరేంద్రజన సర్కారు, యస్. సి. చంద్, డాక్టరు బి. సి. రాయ, టి. సి. గోస్వామిగార్లు ఇంకను చాలమంది ప్రతిక లకు సా సత్తులు గారికి రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము నాపుట కధికారము లేదని ప్రక టించిరి. ఈ సమావేశము కార్యనిర్వాహకవర్గము వెన్నుకొను టకు ఏర్పడవలెననియు దానిని వీలైనంత ఆలస్యము చేయు టకు సాస్త్రిగారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు వ్రాసిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారినుండి గుప్తానికి వచ్చిన తంతునం దిట్లు ప్రకటించిరి. “ఎక్కింగు కమిటీవారి తీర్మానము ఎవరి సలహాను లోబడి చేసినదిగాదు. రెండవ తేదీ సభాపర్యవ సానమునుబట్టి ఆలోచింతును. (అ. ప్రె.)

పట్టుకాలిలో అదనపుపన్ను

హిందువులవద్ద వసూలు చేయుట

సత్యాగ్రహముయొక్క ఫలితము

పట్టుకాల్, ఫిబ్రవరి 26:— పట్టుకాల్ యందు అద నపు పోలీసుదళమును నియమించినందుకుగాను వారినిబట్టలకై రు 12000 పట్టుకాల్ మునిసిపాలిటీయందలి 500 మంది హిందు వులపై విధించిరి. వారు గవర్నరుగారికి విన్నపంపిరి. కాన్పూరు నుండి 18 గరు సత్యాగ్రహి వాలంటీరులు వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

బి. ఎ. రైల్వే సమై

నాగపూరునందు సమై పూర్తిగకొనసాగుచున్నది నాగపూరు, 28:— ఇత్యాది స్టేషనువద్ద సమై పూర్తి కరచుచున్నది. ఇపుడు రైల్వే ప్రాతమాగ్గు మిద బోపు చున్నది.

టమ్మూరులోడు స్టేషనువద్ద పనివాండ్లందరు 26 వ తే దీనుండి సమైగట్టిరి. ఉద్యోగులు దెవరించి ఆనవసరపు ఆశలు గలిగించుచున్నారని యూనియనువా రనుచున్నారు.

కంప్లీ, రాయపూ స్టేషనుల పనివాండ్లు పనిలో చేరి రి. నాగపూరు చింద్యారా స్టేషనుల మధ్య నిన్నటినుండి ఒక్క-తే.బండి నడచుచున్నది.

బొంబాయి బరోడా రైల్వేయందుగూడ

సమై జరుగునా?

అహమ్మదాబాదు, ఫిబ్రవరి 28:— బొంబాయి బరో డా వెంట్రులు ఇండియా రైల్వే ఉద్యోగల సంఘాధ్యక్షులగు వల్లభాయి పటేలుగారు 26 వ తేదీన సదరు కంపెనీ ఏజెంట్ నకు యారీతి తిరిగివచ్చిరి:—

“ఇంజను డ్రైవరులులు పెరుచును చాల ఆసంతృప్తికెంది పట్టకకర్మముగానుండుచున్నారు. మీరు ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీన బం పిన లేఖప్రకారము విచారాభిప్రాయము తెలియజేయుదు. ఆలస్యము జేసినచో ప్రమాదము సంభవించును.” (ప్రీతెసు.)

విశ్వవిద్యాలయనిధి

రంగూను, ఫిబ్రవరి 26:— విశ్వవిద్యాలయ నిధి గవర్న రుగారు ప్రారంభించిరి. (అ. ప్రె.)

మత్తెకనంస్కరణ లేనిది చేశెమునకు ముక్తిలేదు

ఇంద్రాగారి యువనాశము

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 26:— “మత్తెక సాంఘిక సంస్కారము లేనిది ఏదేశమునకును రాజకీయముగ ముక్తిలేదు.” అని ప్రా ఘసరు ఇంద్రాగారు నిన్న మహారాష్ట్ర స్నేహసంఘకసమాజ మం దుపన్యసించిరి. (ప్రీతెసు.)

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 25:— ఇడ్ కేసులోని మహమ్మదీయ ముద్దాయి లందరును విడుదలచేయబడిరి. (ప్రీతెసు.)

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 28:— సాంఘిక సాతన ధర్మసభవారి యూరేగింపు కాంతిప్రదముగ జరిగినది. (ప్రీతెసు.)

షిల్లాంగు, ఫిబ్రవరి 26:— ఆసాము కాసనసభయందు మంత్రులై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునకు అధ్యక్షుడు అను జ్ఞ నిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

గృహపరిశ్రమలు

ముద్రాసురాజధాని డైరెక్టరు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీసు పరిశ్రమ కాభ్యాధ్యక్షులు ఈ దినపత్రికా ప్రకటించు చున్నారు:—

గ్రామపరిశ్రమలను గృహపరి శ్రమలను పునర్నిర్మాణము జేసి యుద్ధరించి వృద్ధిచేయువిషయమును గవర్న మెంటువారు ఆలోచించు చున్నారు. చేయుటకు వ్యవసాయపు పనులు లేక రైతులు తీరుబడిగా యుండెడి బురుగులులో వారికి యొక ఉప స్పృశిని కన్పించు విషయమై ముఖ్యముగా ఆలోచించుచున్నా రు. ఇందుకుగాను ముందుగా ఆయాజిల్లాలలో ఇప్పుడున్న చేతి పనులను నెలకొల్పుటకుఅనువైన గృహపరిశ్రమలను తనిఖీచేసి నిజపరిశీతులను వివరముగా తెలుసుకొన వలసియున్నది. అటు మిమ్ముల సదరు పరిశ్రమల వర్గవృద్ధిచేయు ప్రయత్నములు ప్రో రంభింపదగును. ఇప్పుడు చేయబోయెడి విచారణవల్ల అనేకసం గతులు తెలిసికొన దలచియున్నాము. ఇప్పుడు అమలులోనున్న గృహపరిశ్రమలు చేతిపనులు, ఆయా పరిశ్రమలయందు పాడు కలలోనున్న పదార్థములు, ఉపకరణములు, ఆయా పరిశ్రమలను ఆవలంబించియున్న జనసంఖ్య, ఆయాపరిశ్రమలకు కావలసిన ముడిపదార్థమునకు, తయారైన సరుకుయొక్క అమ్మకమునకును గల సదుపాయములు, యీ మొదలైన విషయములన్నియు దరియాప్తు చేయబడును. ఈ విధముగా దరియాప్తు చేయుట గ్రామగృహపరిశ్రమలన్ని వృద్ధిచేయ సాగ్యపడునో, వ్యయములకు ఉపవృత్తి నెట్లు ఏర్పరచులెనో బోధపడగలదు. తనిఖీ విచారణయందు చేతిమగ్గులునెలకొల్పటములపై నిర్ణయ జడుట, యీ పరిశ్రమలనుబట్టి ముఖ్యముగా పరిశీలింపబడు ఈ పరిశీలన చేయబడినయెడల దేశమందలి నేతపనివాండ్లు ప్రోత్సాహ మొసంగబడును. వారి నుద్దరించు ప్రయత్నములు చేయుటకు సాధ్యపడును.

ఈ నేతపరిశ్రమను పెంపొందించుటకై గట్టి ఏర్పాట్లు చేసినయెడల యంత్రములతో పోషించుచున్నట్టికిని నిలబడు నట్లుగా నుండవలెను. చేతిమగ్గులపై ననేకరకముల కాల్తీలు తయారు అగుచున్నవిగనుకను, బజారులో రకరకముల సదరు కావలసియున్నది గనుకను, నేతపరిశ్రమలతోటి పోటీకి ఆగవ లెను. రాటముపై ఏ ఏ నెంబర్ల నూలుపడికి లే లాభకరముగా నుండునో, నూలుపడికెడెవారికి కావలసిన ఏములు పంచిపెట్టు ట, తయారయిన నూలుపోగుచేసి తీర్కొనుటకు తగిన బండ్ల బస్సు ఏర్పాటుచేయుట - ఇవన్నియు పూర్తిగా విచారించి తెలిసికొనబడును. ఇందుకొరకు ఒక స్పెషలు ఆఫీసరు నియ మింపబడును. ఇతనికి సహాయముగా ఆయాపరిశ్రమలలో ప్రత్యేకపాండిత్యముగల పరిశ్రమ కాభ్యాధ్యక్షియులు తోడ్ప డెదరు. నేతపరిశ్రమలయందు ప్రవీణుడైన గవర్న మెంటు ఉ ద్యోగి నేతపరిశ్రమకు ప్రసిద్ధి కెక్కిన యొకప్రదేశమునకు వెల్లి అవటి పరిశీతులను సవిమర్శగా పరిశీలించును. పట్టుపరిశ్రమ ప్రవీణోద్యోగి పట్టుపరిశ్రమ విరివిగానున్న ప్రదేశమున పరిశీం చును. ఈ విధముగా ఒకజిల్లా తరువాత మరెయొక జిల్లాలోని పరిశ్రమలను దరియాప్తు చేసెదరు. ఈ పరిశీలనాపదార్థులలో పాలోపములను సవిరించుకొని మిగిలిన జిల్లాలలోకూడ దరియా ప్తు చేసెదరు.

ఈ తనిఖీ ప్రయోజనకారిగా నుండవలెనన్నయెడల బహు త్వరగా దరియాప్తు చేయవలసియున్నది: అందుకొరకై ఆయా జిల్లాకలెక్టరులు రెవిన్యూ డివిజనుల ఆఫీసరుల తహశీల్దారు ఇతర అనధికార ప్రముఖులను సాగ్యమైనంత సమయము నొసంగి ఆయా జిల్లాలలోని ఆర్థికపరిశీతులను ఆర్థికాభివృద్ధికిగల యవ కాశములను పరిశీలించుటయందు తోడ్పడవలెను. ఆయా జిల్లా కలెక్టర్ల ద్వారా తహశీల్దారులు ప్రత్యేక ఉత్తరువులను పరి శ్రమకాభ్యాధికారి బారి చేయుచున్నారు. ఆయా కలెక్టర్లకు కొన్ని ప్రశ్నాపత్రములు గల పత్రికలు సందపముచున్నవి. సదరు పత్రికలలోగల ప్రశ్నాపత్ర వారు ఇచ్చెడి సమాధాన ప్రత్యుత్తర ములవల కొంత సంఖ్యాంశము లిచ్చెదరు. ఇప్పుడు పరిశీలన చేయ బోవుచున్న స్పెషలు ఆఫీసరులకు సదరు సంఖ్యాంశ చాలా ఉపయోగకరముగా నుండగలదు. ఆసంఖ్యాంశమే ఆధారముగా జేసికొని ఆయన తన విచారణ ప్రారంభించును.

ఫిబ్రవరి 27:— యం. సి. సి. వారు తమకార్యక్రమము నేటితో ముగించుకొనిరి. పాటియాలామహారాజావారుగారికె ట్లకును 303 రన్నులు గాగానే తమపక్షమున ఆటమాన్విత్తం అందులో వజీరాబీగారే 149 రన్నులచేసిరి. యం. సి.

వా రాట్లప్రారంభించి. 33 రన్నులకు మూడువికెట్లు పోగొ టినిరి. సాండాముగారు 15 రన్నులకును వ్రానుగారు 14 రన్ను లకును పట్టుబడిరి. రియట్లు తేలుగారు 67, 65 రన్నులచేసిరి. విల్లిగారు వచ్చి 249 రన్నులచేసిరి. కాని 250 రన్నులకు పనికి 9 వికెట్లు పోయెను. కాని 250 రన్నులకు రువురుకు కలెక్టరుకును ప్రాధికారమును 250 రన్నులకు చేసిరి.

పాట్ల కళాకారులు

వి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరు,

నగల వర్తకులు, 2, 3 క్రాస్ముత్తు వీధి, తిరువట్టిశ్వరంపేట,

హైదరాబాద్ నెం. 423 ట్రిప్లి కేను, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన రాత్ననగలు, వెండిబంగారు వస్తువులు, అన్ని తరగతులలోను తయారుచేసి వ్యాపారముచేయుదుము. బజారు వస్తువులకు మా వస్తువులకు హస్తీకారమును గమనింపును.

క్యాటలాగు కోరినవారి కుచితము 3379

చేదారంలేదు, కూలితక్కువ అను డాబు ప్రకటనలను చూచి

మోసపోకుదు!

మా కాలకరారులు యితరులు మోసపోకుండుటకై ఈదిగవ తెలుపబడిన విలాసమునకే రావలెను. మావద్ద నూరన మోస్తరుల బంగారు, వెండినగలు, పువ్వు రాగములు కెంపులుచేర్చి తయారుచేయబడిన నగలు మొదలగునవి సిద్ధముగావున్నవి. హాజరులో లేనివి సకాలమున తయారుచేసి యివ్వబడును. సవరంబంగారునకు సీమ. వెండికి పూచినచెప్పము. ఇదివరలో మావద్ద జేరము చేసినవారిని నడిగిన తెలియును. ముఖ్య గమనింపు:— బయటిప్రాయంందు వ గులకు వెండిస్పెలు, తట్టలు, కాలగొలుగులు, ఇతరసామానులు ప్రత్యేక ధర ప్రకారము సరిగ్గ చేయబడును. పూర్తి వివరమునకు ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాయుదు.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెని,

“తంటివిలాసము:— ఉమ్మడియారో”

నగలవర్తకులు, 25 చైన్సాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

927-28 సం॥ ఇండియా ప్రభుత్వపు బడ్జెటు

రాష్ట్రీయకప్పములు ఈ సంవత్సరము రద్దు చేయబడుట

పై నిక శాఖ వ్యయము తగ్గకుండుట

364 లక్షలు నికరపు నిలువ

నిన్నటిదినము భారతశాసనసభలో ఆర్థికసభ్యుడు 1927-28 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈ సంవత్సరము రాష్ట్రీయకప్పములు రద్దుచేయబడునని ఆర్థికసభ్యుడు ప్రకటించెను. తోలు, మోటారుబండ్లు, మోటారుటైరులు వీటిపై దిగుమతిసుంకము తగ్గింపబడినది.

బడ్జెటు 18 పెన్నీల రేషియో ననుసరించి తయారుచేయబడె ననియు, రేషియో 16 పెన్నీ లకు మార్చబడిన 364 లక్షలు నిలువ అంతమొందుటయేకాక 162 లక్షలలోటు ఏర్పడుననియు ఆర్థిక సభ్యుడు తెలిపెను.

బడ్జెటు సంఖ్యలు

	1926-27 సంవత్సరము	1927-28 సం॥
బడ్జెటు అంచనాలు—రివెన్యూ అంచనాలు	18848	12896
అదాయము (లక్షల రూపాయలు)	18038	12582
ఖర్చు	305	864
నిలువ	5488	5492
పైనిక శాఖవ్యయము	488	512

నూతనశిల్పి, ఫిబ్రవరి 28:—భారత శాసనసభలో నేడు 5-30 Xoll గా 1927 బాసిలు బ్యాక్టుగారు ఆర్థిక సభ్యుడు ఆయవ్యయపట్టికను ప్రవేశపెట్టెను యాదీరవరీతిని దిద్దెను:—

నూతనముగ సమావేశమై యీసభవారు తమకెట్టి బాధ్యతయేని పాటబడ్డటల సంఖ్యలను తనిఖీ చేయుట సునాయాసముగ నుండును. ఇర్వియ ప్రభువుగారి ప్రభుత్వమునం దిది ప్రథమ బడ్జెటు. ఈసభవారు చర్చించుటకును డిగ్గిలో యీనూతన భవనమునందు ప్రవేశపెట్టబడుట యందును యిదియే ప్రథమము కావున గౌరవనీయులగు సభ్యులు గత రెండువత్సరముల లెక్కలపూర్తి తెలిసికొనుటకంటె 1927-28 సంవత్సరము భావిసూచనల యందెక్కువ కుతూహలపడుచుండురు. సంస్కరణము లా సంగబడినవిదప ప్రథమ పదివత్సరములు ముగియుచున్నందున మనదృష్టియంతయు భారతీయుల దృష్టియంతయు భావికర్త వ్యయగూర్చి తెలిసికొనుటయందే నిమగ్నమైయున్నది. ఇటు క్రితము మనయత్నముల జరూపజయములగూర్చి విచారించుటకు అవసరముగాని అభిలాషగాని లేదు. అందుచే నేను 1925-26, 1926-27 సం॥ ల ఆయవ్యయములగూర్చి సాధ్యమయినంత తక్కువగ ముచ్చటించెదను.

అనికెప్పు 1925-26 సం॥ ఆయవ్యయముల అంచనాజేసిన లెక్కలను నిజముగ జరిగిన లెక్కలకు గలవత్సానము వలన 3 కోట్ల 81 లక్షలు నిలువయుండెనని దెలిసిరి

1926-27 ఆయవ్యయములు

1927 జనవరి 31 తేదీతో అంత్యమయ్యే పదిమాసములందు యీ కమనందు ఇండియా దేశమునకు దిగుమతులన్న యెరుమతులు యొక్కవగుటచే రూ 27 కో 16 లక్షలు మాత్రము రాబడియుండెను. అంతకుముందువత్సరము 85 కోట్ల 76 లక్షలుండెను. గోస నార ప్రతిగరలు తగ్గిపోవుటయే యీ తగ్గుదలకు కారణము. ఆలశ్యము జేసినచో ఆర్థికవత్సరమునందు ఆఖరు నెలలలో ఎను మకు లెక్కవగునని సంఖ్యలలవ దెలియుచున్నది. బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్చేంజి వార్షికసభయందు అగ్యభూషణ ప్రాపుగారు ఈ వత్సరము ప్రతివ్యాపారము తక్కువగనున్నను మొత్తముపైన ధైర్యమంతయు బాగుగనే యుండునని ఫిబ్రవరిలో చెప్పియుండిరి. విదేశములందు ముఖ్యముగ ఇంగ్లాండులో బొంబునివాండ్ల ప్రసమ్యకట్టు చీనాలో అంతరికలసములు లేకుండినచో వర్తక వ్యాపారము లింకను బాగుండెడివి. ప్రతిగర తగ్గిపోవుటచే ప్రతి పరిశ్రమ కెక్కువ యిబ్బందు లుండెను. కాని చివరకు ప్రతి గిరాకి యొక్కవగునట్లుచే చురకగ యుత్పత్తికి కారణమయ్యెను. గత వేసంగియందు మారకపురేటు అసిమితముగ నుండుటచేత సకాలార్ధ లేమికి తోడు యిదిగూడగలసి వ్యాపారముల కాబంకములు కలిగెను. 1927 సం॥ బ్యాంకురేటు నూటికి 7 చొ॥ పెచ్చెను.

1926-27 ఆదాయము

సుంకములు

సుంకమునూళ్లు అంచనాలెక్కకన్న 130 లక్షలు పెచ్చువచ్చెను. పంచదార పంటసంరక్షణాస్తులు పెచ్చుటయే

యందుకుకారణము. చక్కెరపై పన్నువనూళ్లు 1925-26 సం॥ నందు ఆక్రెయిటి వత్సరముకన్న 71 లక్షల ధికముగ నుండెను 23-24 సం॥ కన్న రెండింతలెక్కువగనుండెను. ఇతరదేశములకు చక్కెర తగ్గుటయే యిందుకుకారణము. కాని 1926- సం॥ మనము జేసిన అంచనా 5 కోట్ల 70 లక్షలకు 3 కోట్లు పెచ్చింపవలసియున్నది. ఉక్కుసంరక్షణాస్తులకు పరిశ్రమను సంరక్షించుటయేగాక రాబడి తెచ్చుటగూడ పనికివచ్చెను. రూ 2 కోట్ల 83 లక్షలు అంచనావేయగా 2 కోట్ల 85 లక్షలు వచ్చునట్లు దెలియుచున్నది. ఇంకొకముఖ్య రాబడిని నూచిందు సంఖ్యలు.

రాబడివన్ను

రాబడివన్నువలన ఆదాయము బడ్జెటు అంచనాలో అనుకొనిన (16 కోట్ల 15 లక్షల) కన్న 29 లక్షలు తక్కువగాగలదు. రెండుసార్లు వనూలుజేసిన ద్రవ్యము వాపసు జేయుటవలనను, ఇంగ్లాండులో రాబడివన్ను లేటు తగ్గించుట చేతను యీలోటు వచ్చెను.

ఉప్పు

ఉప్పువలన రాబడి అనుకొనినంత వచ్చునని డిశంబరు వరకు దలంచియుంటిమి. కాని నూతన ఆయవ్యయపట్టిక యందు పన్ను తగ్గింపబడునను ఆతొలి ఉప్పురైతులు బడ్జెటు ప్రకటించు వరకు ఉప్పు కొట్టారులనుండి జప్తాలకు కచ్చకుంజిరి తెలియుచున్నది. అందుచే మార్చి సంఖ్యలు అభివృద్ధిని నూచింపగలవు. ముందు అంచనా వేసిన దానికన్న 20 లక్షలు తక్కువగ 6 కోట్ల 70 లక్షల ఉప్పుపన్ను రాబడి వచ్చునని రివైజు అంచనా వేసితిమి.

నల్లనుందు

నల్లనుందువలన నికరాదాయము 312 లక్షలంచు అంచనా అను అంచనాకన్న 85 లక్షలెక్కువ ఎరుమతి తగ్గించలేనను నూతన విధానము యొక్క కొనసాగుతో యను సందేహముతో అంచనాలు వేసియుండిగా వరుసగ మూడు వార్షిములు ఉత్పత్తివ్యయగ పండి పివస నిరుకు నల్లనుందు పంట తగ్గిపోయినది. అందుచే ఉత్పత్తిదారులను దెప్పింపాలన మొత్తము 48 లక్షలు తగ్గిపోయెను.

ఇతర ఆదాయములు రైల్వేలకుంకి రాబడి 6 కో 1 ల యధాప్రకార ముండెను. ఏమాగ్గులేదు. ఇంగ్లండువయములలో చెప్పనలసిన దొక్కటిగలదు. జర్మనీనుండి వచ్చిన యుద్ధపరిహార ద్రవ్యము 31 లక్షలు. ఇది 1926 ఏప్రిలుకు పూర్వము దనుటచే 1926 సం॥ ఆర్థికవత్సరమునందలి ఋణమునకు సంబంధించినది కాదు.

1926-27 వ్యయము

మిలిటరీవ్యయ మధికముగుట

వ్యయములో ముఖ్యముగ మార్పు మిలిటరీ ఖర్చులలోను. పైనికవ్యయము 87 లక్ష లధికమయ్యెను. ప్రతిగరలులేని ఋణముల వడ్డీలు చెల్లించుఖర్చునందు 82 లక్షలు తగ్గెను. నూతన ఋణముల కిచ్చునడ్డీలేటు తగ్గుటవలన యీ ఖర్చు తగ్గెను. ఆర్మీ సెన్సు మన్నుగు స్టోర్సు పైనికపనిముట్లు 70 లక్షలవి కొనుటచే మిలిటరీవ్యయ మధికమైనది. దురదృష్టవశమన యీ ఆధికవ్యయ

ము ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచుండుటలసిందే. యుద్ధానంతరము మిగిలియుండిన ఆయుధసామగ్రి అంతయు క్రమేణా అయిపోవుటచే యీకమందు యిట్లు సాగిన కొనుమండవలసిందే.

సరిచూడబడిన నిలువమొత్తము

1926-27 సం॥ ఆదాయవ్యయముల అంచనా మొత్తములు రూ 130 కో 48 ల, రూ 130 కో 38 ల కంటెండెను. ఇప్పుడు ముప్పాతిక వత్సరము గడిచిన పిదప కరిగొండగ రూ 130 కో 25 ల ఆదాయము, రూ 127 కో 15 ల వ్యయముండునట్లు నూచనగలదు. కావున 310 లక్షలు నిలువ యుండును.

ఈదినకు పట్టికయందు నేర్పించుములందు అంచనా సంఖ్యలు పెచ్చెతో యందు తగ్గిపో వెరునేరుగ దెలుపబడినవి:—

	పెచ్చుట తగ్గుట
సుంకములు	ల 130 రూ
రాబడివన్ను	29 ల.
ఉప్పు	20
నల్లనుందు (నికరము)	85
వడ్డీరాబడి	34
ప్రత్యేక రాబడులు	26
ప్రతిగరములేని ఋణముల వడ్డీలు	82
నివిజుపరిపాలన	18
పైనికవ్యయము (నికరము)	67
ఇతరఖర్చులు	35
	రూ 424 ల 116 ల
నికర యొక్కవయినది	305
లెక్కనాయందు నూచింపబడినప్రకారము నిలువ	310

సరిచూడబడినవిదప నిలువమొత్తము 310 లక్షలు.

అంచనామొత్తముల వ్యత్యాసము

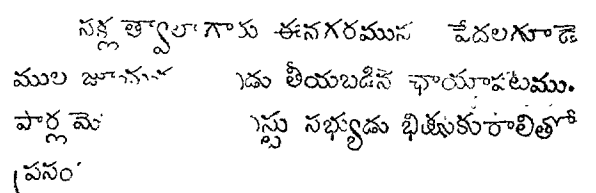
ఈసంఖ్యలన్నియు ఇండియా దేశపు ఆయవ్యయపట్టిక అనేకసంవత్సరములకుంకి యే పద్ధతిని తయారుజేయబడుచున్నచో యిప్పుడు మొత్తము ఆ పద్ధతి నేతయారుజేరితిని. పట్టిక ఎకాంపు కమిటీగారు 1924-25 లెక్కలపై నివేదికయందు దొంగనట్లు యాసంఖ్యలు ఒకేయ్య (ప్రభుత్వపు ఆయవ్యయముల మొత్తపుసంఖ్యలనుగాని) ఆసంఖ్యలనుగాని దెలుపునవిగావు. ఏమియును, ఏమియును పలువురు పార్టీలందరు అందుచే పూర్వపదని తప్పించుట కిష్టపడెదటను ప్రస్తావనలు గుర్తించుచుండ కావరము నిరపాటుల. ఇందుకు నియమ 1926-27 సం॥ పు అనుభవమువలన తెలియుచున్నది. ఆదాయవియములందు నేరునేరుగ అభివృద్ధి గగపడుచున్నను 1926-27 సం రివైజు అంచనా రాబడి మొదటిఅంచనాను 18 లక్షలు తగ్గినదని లుపుటకు వింతగనున్నది. జనరలుబడ్జెటువందు రైల్వేసంఖ్యలు తగ్గుబడిన విధానముకబట్టి యిది, సంభవించెను. జనరలుబడ్జెటులో చేర్చబడిన రైల్వేలెక్కలలోని ఆదాయమువ్యయముగూడ పెదటిఅంచనాకన్న రివైజు అంచనాయందు చాలొక్కవాయి నవి. అయినను రైల్వేలకు రాబడిమాత్రము సరిగఅనుకొనినంత లేయుండెను. రివైజు అనువిలువలోని 310 లక్షలలో నూనూరు 2 కోట్లలకు నిజముగ ఆదాయము పెచ్చుటవలన కలిగినదే. అయినను రివైజు అంచనానుండు మొత్తము ఆదాయము నటిదానికన్న తగ్గువగనున్నది. నికరాదాయవ్యయములగూర్చి యాదీరవ వేసిన సంఖ్యలు యథార్థములు దెలుపుచున్నవి. అయినప్పటికి నికరపుసంఖ్యలు ప్రభుత్వమువారు జేయుఖర్చుల కొల్పొప్పుపరిమాణమును ఖననను నూచింపవు. ఈవ్యయములేవి

నూ యెంతికినో తెలిసికొనుటకై మొత్తపుసంఖ్యలను నూచివలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పెట్టు ఖర్చు మొత్తము రైల్వే సొమ్ము కై లెక్కా ము ఇ రి కే వ ను కాల లో నూడ కలె 200 కోట్లకు మైనుండును. సరియ సంఖ్య 204 కోట్ల 72 లక్షలు. ఉండింకను చిన్న వ్యయములు చెర్చబడలేదు. దీనిబట్టి ప్రభుత్వకార్యముల కెక్కువ తగ్గిపోయినట్లు చెప్పెను. నికరాదాయవ్యయములగూర్చిన సంఖ్యలు తెలుసుకొనుటకై ముందుగ కొన్ని సందేశాస్పదమగు విషయముల నేదో వివరముగ నిశ్చయించుకొనవలెను. పన్నులు వసూలుజేయుటకు వ్యయము ఖర్చులకింకచేర్చవలెనా లేక ఆదాయములో కొట్టి వేయవలెనాయనియు, రాష్ట్రములకిచ్చిన ఋణముల వడ్డీలను వడ్డీఖర్చులకింద తగ్గించవలెనా లేక రాబడియందు చేర్చవలెనా యనువిషయమునే నేదోవిషయమున తీర్మానించుకొనవలెను. నికరాదాయవ్యయములబట్టి సంస్కరణములలన కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క భారము తగ్గి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల బాధ్యత పెచ్చినవిధము తెలియగలదు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు ఇండియాదేశ సంరక్షణము, దేశీయ సంస్థాన విదేశీయ సంపర్కము

ము ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచుండుటలసిందే. యుద్ధానంతరము మిగిలియుండిన ఆయుధసామగ్రి అంతయు క్రమేణా అయిపోవుటచే యీకమందు యిట్లు సాగిన కొనుమండవలసిందే.

మోటారుబండ్లపై దిగుమతి సుంకమును తగ్గింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు గావించుదలచిన నూతన సభాపాఠికి పరమ సమ్యక్తముగ నుండునని నమ్ముచున్నాను ప్రస్తుతము మోటారు బండ్లపై నూటికి 30 చొప్పున దిగుమతి సుంకము విధింపబడుచున్నది ఈసుంకమును నూటికి 20 కి తగ్గింపవలయుననియు, మోటారు టైరులపై సుంకమును నూటికి 30 నుండి 15 కి తగ్గింపవలయుననియు ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశమైయున్నది. దిగుమతి సుంకము తగ్గుటచే మోటారుకారుల దిగుమతి ఆదాకమగును. అంతేకాక భారతదేశమున మోటారుబండ్ల వ్యాపి వారందఱు

నిట్టిచిరవిషయ మేచుగా రాష్ట్రీయకప్పములు లగవంఱకొలచును, ఇట్లసారము సరిగా లేనియెడల కేంద్రస్థానము ఆర్థికములకంటె రాష్ట్రీప్రభుత్వముల ఆర్థికములకంటె యెక్కువ నష్టముచున్ననగాన, అప్పుడా ప్రభుత్వములు చూచుచున్నవిన్నను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు చేతులుగాని చూచక మామిదు నూరకుండులసరిచున్నను, వేసు అందు మీమ్మ బట్టెలు ప్రకారము రాష్ట్రీయకప్పములను వూర్తిగా తొలగించినపు టికిని చెల్లుచుండుట కనబరచునంత చేయుచుండును, స్థానము దానికైకమును పంపించెనుగావున రాష్ట్రీయకప్పములు పొలికినవినినను రాష్ట్రీయములు చెల్లినే యెక్కువగా ఖర్చుకెట్లుదు రని చెప్పజాలము. నిశ్చయముగా 1927-28 సంవత్సరమునకు సంబంధించినంతవరకు 1926-27 సంవత్సరములో మిగలునిటులు

1927-28 సంవత్సరపు మద్రాసు బడ్జెటు

ఆదాయము 1654 లక్షలు 81 వేలు-వ్యయము 1724 లక్షలు 13 వేలు

లోటు 69 లక్షలు 33 వేలు

నేటిదినము మద్రాసు శాసనసభలో గౌ.టి. ఇ. మాయరగారు 1927-28 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ సంవత్సరము ఆదాయముకన్న వ్యయము 69 లక్షలు 33 వేలు అధికముగనుండు నని వారు సూచించిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు లక్ష 15 వేలు గ్రాంటు ఇవ్వబడినది.

బడ్జెటు లెక్కలు

1926-27

బడ్జెటు అంచనాలు

ఆదాయము 163403 వేలు

వ్యయము 166577 ,,

3174 (లోటు)

రివైజుడు అంచనాలు

165403 వేలు

161781 ,,

3622 (నిలవ)

1927-28

బడ్జెటు అంచనాలు

165480 వేలు

172413 ,,

6933 (లోటు)

సస్టి మెంటరీ గ్రాంటు

చన్నపురి శాసనసభ నేటిఉదయము 11 గంటలకు గౌ. బి.వి. యస్. నరసింహరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై సమగ్రము ప్రశ్నోత్తరంతము గౌ. ఆరిక సభ్యులు 1927-28 సం. రమనకు ఆయవ్యయపట్టికను సభవారి సమక్షమున సమర్పించిరి. ప్రతిపక్షపక్షములు దాదాపు సభ్యులందరు సభ కరుణించిరి. కాని సభలో మొత్తముమీద చాలాసానములు ఖాళీగ నుండెను. ప్రేక్షకుల స్థానములందు సమగ్ర మేమియు లేకుండెను.

నూతన సభ్యులు

ప్రధమమున మేజరు సెయింట్ సర్గెంట్ రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొని తమస్థానముల గైకొనిరి.

చెన్నపురి స్థానిక సంఘముల (సవరణ) చట్టము సభవారిచే తీర్మానింపబడిన 1926 సం. పు చన్నపురి స్థానిక సంఘముల (సవరణ) చట్టము 18-1-27 తేదీన గవర్నరుగారి ఆమోదము నందినట్లు అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనెటు సభ్యులు

విశ్వవిద్యాలయ సరిహద్దులలో నివసించే అధికారేతర సభ్యులచే శ్రీ వి. రామచంద్రారెడ్డి, గాజినల్ల వారిస్వయం ప్రయత్నముల ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనెటు సభ్యులగా నెన్నుకొన బడినట్లు అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

నేటిదినము మద్రాసు 12 గంటలకు మద్రాసు శాసనసభలో 1927-28 సంవత్సరపు బడ్జెటును గౌ. టి. యం. మాయరగారు ప్రవేశపెట్టుచు నొసగిన ఉపన్యాసమును ఈ దిగువ ప్రకటించుచున్నాము:-

1926-27 సంవత్సరపు అంచనాలు

1926-27 సంవత్సరమున 1634 లక్షలు 20 వేలు ఆదాయము వచ్చుననియు 1710 లక్షల అరకలు వ్యయముగననియు 76 లక్షలు 46 వేలు లోటు ఏర్పడుననియు అంచనా వేయబడినది. బడ్జెటుచర్చ సంవత్సరమున శాసనసభవారి తీర్మానము ననుసరించి 12 లక్షలు 11 వేలు ఖర్చు అధికమయ్యెను. ఆదాయమునందు 17 వేలు తగ్గెను. ఈవిధమున మొత్తముమీద 88 లక్షలు 74 వేలు లోటు ఏర్పడునని తలచియుంటిమి. కాని రాష్ట్రీయ కవుననందు 57 లక్షలు తగ్గింపబడినది. బడ్జెటు అంచనాలకన్న రివైజుడు అంచనాలు తృప్తికరముగ నున్నవి రివైజుడు ఎస్టిమేటుల ననుసరించి 1926-27 సంవత్సరము 1654 లక్షలు 81 వేలు ఆదాయము వచ్చునని అంచనా వేయబడినది. లాండు రెవిన్యూయందు 61 లక్షలు రివైజుడు శాఖయందు 50 వేలు ఆదాయము తగ్గినది. కాని ఎక్సైజుశాఖయందు 10 లక్షలు, స్టాంపులయందు 2 లక్షలు, అటవీశాఖయందు 2 లక్షలు ఆదాయము అధికమైనది. అందుచే బడ్జెటు అంచనాలకన్న రివైజుడు అంచనాలయందు ఆదాయము 20 లక్షలు అధికమైనది.

ఈవిధమున తేడా ఏర్పడుటకు కారణమేమని శాసనసభ్యులు ప్రశ్నింపవచ్చును. 1922-23 సంవత్సరమున స్టాంపు డ్యూటీలు రివైజుడు చార్జీలు కోర్టుశీజు అధికము చేయబడినది. అంతేకాక లెక్కలు గ్రామపంచాయతీలందు కొన్ని మార్పులు గావింపబడినవి. వర్షముల సకాలమున క్రమక్రమముగ కురియవచ్చు బడ్జెటు మార్పుచుండును. ఈ కారణములవల్ల బడ్జెటు అంచనాలు తృప్తిపొవుచుండును.

వ్యయము

1926-27 సంవత్సరమున 1655 లక్షలు 77 వేలు ఖర్చు అగునని అంచనా వేయబడినది. కాని రివైజుడు అంచనాల ననుసరించి 1617 లక్షలు 81 వేలు మాత్రమే వ్యయమగునని తేలుచున్నది. అనగా ఖర్చులో 47 లక్షలు 96 లక్షలు 96 వేలు తగ్గింపబడినది. లాండు రెవిన్యూ శాఖయందు 2 లక్షల 85 వేలు ఖర్చు తగ్గింపబడినది. 1925-26 సంవత్సరమున నీటి సప్లయ సౌకర్యములకు వృద్ధి చేయుటకు 6 లక్షల 27 వేలు ప్రత్యేకింపబడినది. కాని ఇంతకన్న ఎంతయో ఎక్కువ మొత్తము వ్యయ పరచబడినది. ఎక్కువగ చేయబడిన వ్యయము 1926-27 సంవత్సరపు బడ్జెటునందు చేర్చబడినది. కాని మరల లెక్కలు సరిచూడగ ఇందుకుగాను 7 లక్షలు అధికముగ ప్రత్యేకింపబడినది తేలెను. ఈవిధమున మరెంతో 7 లక్షల ఖర్చుకాక నిలిచియుండెను. నిలువలకు డిపార్టుమెంటునందు కొన్ని పనులు జరుగ నందున 21 లక్షలు 58 వేలు నిలిచిపోయెను. వ్యయశాఖయందు జిల్లాజడ్జీలు సెలవుమీదను, ఇతర డ్యూటీలమీదను పావులచే 2 లక్షలు 61 వేలు ఖర్చు తగ్గినది. పోలీసుశాఖయందు 4 లక్షలు 96 వేలు కారాగృహములందు 2 లక్షలు 67 వేలు ఖర్చు తగ్గినది కారాగృహములందు తయారుచేయబడు వస్తువులను అమ్మించు ఖర్చు తగ్గినది విద్యాశాఖకై ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తమునందు 6 లక్షలు 70 వేలు వ్యయము కాలేదు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు కార్యక్రమాలలో భాగముల నిర్మాణమునకై తగ్గిన వేళకు కొనుటకు విలువలనుండును, జిల్లాలలో స్థానిక సంఘముల నూతన పాఠశాలలకు వివిధ స్థాపనలనుండును బడ్జెటునందు నూతనంపబడిన భవనముల నిర్మాణము జరుగ నందున ఈ మొత్తము ఖర్చుకాక నిలిచిపోయినది. పెన్నులకగు ఖర్చులలో 47 వేలు అధికమైనది.

ఈవిధమున రివైజుడు ఎస్టిమేటుల ననుసరించి 86 లక్షలు 22 వేలు నిలవ ఏర్పడునని అంచనా వేయబడినది. నిలవ మొత్తముతో 1926-27 సంవత్సరము ప్రారంభమున నిలవయున్న మొత్తమున చేర్చిన నికరపునిలవ 134 లక్షలు 71 వేలు గను 1927-28 సంవత్సరము మనము 134 లక్షలు 71 వేలు నిలవతో ప్రారంభించెదము.

1927-28 సం. బడ్జెటు అంచనాలు

1927-28 సంవత్సరమున 1654 లక్షలు 80 వేలు ఆదాయము ఏర్పడునని అంచనా వేయబడినది. అనగా ఈ సంవత్సరపు రివైజుడు ఎస్టిమేటులకన్న 75 వేలు ఎక్కువ ఆదాయమువచ్చును. ఆదాయపువస్తులవల్ల లక్ష 88 వేలు ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చుననియు ఇతరవస్తులయందు లక్ష రూపాయలు ఆదాయము తగ్గుననియు అంచనా వేయబడినది. వర్షములు సమముగ కురిసి పంటలు బాగుగ పండిన లాండు రెవిన్యూవల్ల 754 లక్షలు 86 వేలు ఆదాయము ఏర్పడునని అంచనా వేయబడినది. అనగా ఈ సంవత్సరము కన్న 14 లక్షలు 81 వేలు ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చును. స్టాంపులు రివైజుడు శాఖలవల్ల 11 లక్షలు ఎక్కువ ఆదాయము ఏర్పడును. అక్షల వసూళ్లవల్ల 28 లక్షలు 34 వేలు ఆదాయము అధికమగునని అంచనా వేయబడినది. అటవీశాఖయందు 3 లక్షలు 57 వేలు ఆదాయము తగ్గును. ఎక్సైజు శాఖయందు 7 లక్షలు 9 వేలు ఆదాయము తగ్గుననియు ఇరిగేషన్ శాఖయందు 8 లక్షలు 38 వేలు ఆదాయము తగ్గుననియు అంచనా వేయబడినది. 1924 మొదలు 1928 వరకు వరదలవల్ల కలిగిన నష్టమును భర్తీచేయుటకై 521 లక్షలు మూలవ్యయము గావింపబడినది.

వ్యయము

1927-28 సంవత్సరపు సామాన్యపు ఖర్చులను మొదలు వివరించెదను. ఈ సంవత్సరము సామాన్యపు ఖర్చులను 1642 లక్షలు 34 వేలు వ్యయమగునని అంచనా వేయబడినది. అనగా 1926-27 సంవత్సరముకన్న ఈ సంవత్సరము 24 లక్షలు 58 వేలు వ్యయము అధికమగును. ఈవిధమున ఈ సంవత్సరపు ఆదాయము నందు ఖర్చులుపోను 12 లక్షలు 46 వేలు నిలవ ఏర్పడును. కాని కొన్ని విషయములందు ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ ఖర్చులను భరింపవలసియున్నది. టైముస్కేలు ననుసరించి ఎక్కువ జీతములను ఇచ్చుటకు 71 లక్షలు, అప్పులు చెల్లుపెట్టుటకు, వడ్డీలు ఇచ్చుటకు 131 లక్షలు, ప్రాథమిక విద్యను వ్యాపింప చేయుటకు 2 లక్షలు 38 వేలు అవకాశము వ్యయమగును. సాధారణమున విద్యాశాఖకు 5 లక్షలు 83 వేలు వ్యయమగును. ప్రత్యేకముగ ఈ సంవత్సరమున సాధారణ వ్యయము 50 2/3 లక్షలు మూలవ్యయము 38 లక్షలు 87 వేలు అధికమగును. ఈ విధమున కొత్తపనులను ప్రారంభించుటకు గాని అభివృద్ధి పరచుటకు చేయుటకు గాని విలులు మొత్తము వ్యయముగ నుండును.

వ్యయముల సూచన

నూతన వత్సరమునందు ముఖ్యముగ పెరిగియున్న వ్యయము లగుగొన్ని డెటెయిల్స్ వివరించుచున్నది. 1927-28 సం. 14 ల 93 వేలు పెట్టుబడియు, 76 ల 37 వేలు సాలీన వ్యయముగల స్కీములను ఆరిక సంఘమువారికి డెలియజేయగా వారు 1927-28 సం. లో 80 ల 68 వేలు వ్యయము చేయవలసియున్న స్కీముల నామోదించిరి. వైద్య ఆరోగ్యశాఖలకు 20 ల 7 వేలు ఒకంగబడినది. ఇందు మదరాసు జనరలు ఆస్పత్రి పునర్నిర్మాణము, ముగరలో కేంద్ర వైద్యశాల నిర్మాణము చేయుచున్నది. వీటికి 51 లక్షలకు కావున ఇవి జరిపించినచో మరల కొన్ని ఉపకరణములు యిట్టి పెద్దపనులను తలపెట్టుటకు వీలుండదు.

విద్యావ్యాప్తికమునకు అసలు పెట్టుబడిక్రింద 9 ల 35 వేలు, సాలీన వ్యయముక్రింద 4 ల 99 వేలు, మొత్తము 24 ల 32 వేలు గను. ఇందు భవన నిర్మాణమునకు 6 ల 97 వేలు 18 ల 71 వేలు ఇతర ఖర్చులు. ప్రాథమిక పాఠశాలల నెక్కువగ స్థాపించుటకు 4 ల 38 వేలు ఉపాధ్యాయుల శిక్షణక్రింద 1 ల 46 వేలు గను ఇతర ఖర్చులందు యిప్పుడు సరియైన పద్ధతుల క్రమేణా ముఖ్యమైన జరుగునట్లు యేర్పాటులు చేయబడినది. కార్యకాళివారు ఇంకరెండు జిల్లాల నధికముగ జూతురు. సబు రిజిస్ట్రార్లు కచేరీలు, పశు వైద్యాలయములు, అధికము చేయబడుచు పోలీసు ఉద్యోగల గృహసంఘి యొక్క వేయబడును. శివసముద్రమున కావేరిపై 1924 సం. వ ర ద ల లో కొట్టు కొని పోయిన వంతెనకు బదులు నేరొకటి నిర్మించుటకు 4,15,000 అగును నూతనముగ ఏర్పడిన పల్లిమగోదావరి జిల్లాలో కార్యాలయములు గట్టుట, మున్సిపల్ కమిషనరుల రాకపోకల సదుపాయముల అభివృద్ధి చేయుటకుగూడ అవకాశము లొసంగబడినది.

వివిధ శాఖలలో కొన్ని పెట్టుబడియు గల కేంద్ర మించిన గ్రాంటులను కోరుచు దురు. వారు కోరినంత గ్రాంటు నొసంగుట మాకు సామ్యముకాదు. ఇప్పుడున్న పనులు ఉన్నతీరి చక్కపెట్టుటకే రాష్ట్రముయొక్క రాబడియంతయు వినియోగపడును. ఇంకనున్న ముఖ్యవ్యయములలో ప్రారంభించబడిన పనులను పూర్తిచేయుట, స్థానిక సంఘములను గ్రాంటులొసంగుట ముఖ్యమైనవిగా నున్నవి ఇవి తప్పనివి. 1928 మార్చి ఆఖరునాటికి లెక్కజూచినను తలపెట్టబడిన నూతన స్కీములకు 141 లక్షలు, ప్రారంభించబడిన వానిక్రింద 64 లక్షలు వెచ్చింపవలసియున్నది.

వస్తుములు, పంటలు

వస్తుములు పంటలు పెరిగియున్నవి ననుసరించి ఖర్చులలో కొంతమేర మాత్రమే గ్రహించుట అవసరమగుచున్నది. రాబడిలో భూమిని యెక్కువ. 1925-26 సం. మొత్తము డిమాండు 821 లక్షలు సుమారుగ నుండెను. కాని నిజముగ ఎవలైనది 767 లక్షలుండెను. జరుగుచున్న వర్షము రివైజుడు అంచనా 822 లక్షలు సుమారుగ నుండెను. వాపసు చేసినది, సర్దుబాటులలో పోయిందిపోయిన నికరము వసూళ్లకూ 740,05,000 రెమిటనులు యెక్కువగల అటుండ వసూలు కాకుండునట్లు బాకీలు నిర్మితకన్న 81 లక్షలు గలదు ఈ వస్తుము 1927-28 సం. ననుసరించి జరుగును. ఏమన 10 లక్షలు రావలసినచో 1925-26 సం. 3 లక్షలు తక్కువ వచ్చెను. మరియు 9 ల బాకీలుండెను. ఈ బాకీలన్నియు రిమిటచులక్రిందను వాపసు చేయబడునగాని తిరిగి వసూలు కావని అనుభవముబట్టి తెలియుచున్నది.

ప్రకృతివిరుద్ధముగ నుండుచే ముర్రానికేర్పడు వస్తువులయొక్క ప్రజలలో నిరుత్సాహము పెక్కువగ వేరు. కాని పంటలుపోయినవిని భరించే వస్తువులు ఉత్పత్తిచేయబడుచున్నవి వస్తువుల ధరలధికము చేయుటయొక్క లక్ష్యముల సరఫరాకొనుటతో చేయుచున్నది. నీటి ప్రయోజనములకు వస్తువులు పోవుట మనకు క్రొత్తగాదు. అట్లవలెను నడుపుచున్నది.

లో మనకనుభవము లేకపోలేదు రయితులకు తగినంత రాబదులున్నది సంపదభివృద్ధి గలిగినంత ఆనుకూలమున ఫలసాయము దీనివలననే కావున తినుబండారము సరిగ్గా తక్కువ నులుకు పోలేదు ప్రజలకు పనుల కష్టించు కార్యముల వేటిని నిలుపుకొనుట ఇరిగేషనుపనులకు 1927-28 సం॥ 41 లక్షలు యెక్కువ వ్యయమెక్కాటు జేయబడెను మదరాసు రైల్వేకు పెనీవారు రానున్నవత్సరము 4 కోట్ల వ్యయముగల నూతన రైలుమార్గముల తలపెట్టిరి ఇందు మాడవ నంతైన మాలివాండ్రు కూర్చిరింద వినియోగింపబడును ఈపనులన్నిటికి వలయుమాలి వాండ్రును ఆయాస్థలములనుండియే సమూహ్యము ఈపనులకు గూడ మించినంతవరకు పరివాండ్రు వినియోగించి యిచ్చుది బడుచున్నంత కరవున్నచో కరవుచట్టము ననుసరించి పనులకు ప్రారంభించెదము

కరవు భీమానిధిమందు 30,57,000 గలదు 1927-28 సం॥ 6,61,000 చేర్చబడును తిరిగి వర్షములుపడి రయితులు భూముల పని ప్రారంభించునరకు కరవు పనుల జరిపించుటకు సరిపోవును ఇంకను 40,91000 మిగిలియుండును అదిగూడ అయిపోయినచో మంత్రిలను లేకు కార్యక్రమమును యిందు కనుగూచుగ కొనసాగింపగోరవము

ఋణములు

1925 సం॥నుండి రాష్ట్రమునకు కావలసిన ఋణములు రాష్ట్రీయ ఋణముల నిధిమండి యిచ్చబడుచున్నవని గౌరవ ప్రభుత్వము తెలియను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవా రీవిధముగ అప్పుతీసి స్థానిక సంఘములకు ఋణము కల్పించుచున్నారు మాల వ్యయమునకుగూడ ఈవిధముననే ఋణము చేయుచున్నారు 1925-26 సం॥నున్నరకు కావేరి మేటూరు ప్రాజెక్టునకు 8 లక్షల 44 వేలు ప్రత్యేకింపబడెను 1926-27 సం॥న రాష్ట్రీయ ఋణములనిధిమండి 2 కోట్లు అప్పు పుచ్చుకొని కావేరి మేటూరు ప్రాజెక్టుకు 1 కోటిరూపాయలు వైకారాపాడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీముకు 10 లక్షలు ఇతర స్కీములకు 91 లక్ష ప్రత్యేకింప బడెను కాని మేటూరు ప్రాజెక్టు విషయములో అనుకూలత త్వరితముగ పని జరుగనందున వైకారా ప్రాజెక్టు ప్రారంభించుట పిలుచేసెందులకను వీటికి ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తము లందు 55 లక్షల 73 వేలు వ్యయముగా నిలిచిపోయెను 1927-28 సం॥ న కావేరి-మేటూరు ప్రాజెక్టునకు 129 లక్షలు 49 వేలు వైకారాస్కీముకు 6 లక్షలు వ్యయపరచవలయునని ప్రభుత్వమునా రుద్దేశించుచున్నారు వైకారాస్కీమునారా మోదించిన యితర స్కీములకు 111 లక్షలు 88 వేలు వ్యయ పరచ బడెను

పరిశ్రమల ప్రభుత్వ హోయచట్టము ననుసరించుచు ఋణము లాసూతుకు 4 లక్షలు పంపుచున్నవలయును మజరా యిచ్చుటకు 990 వేలు నిమ్మజాతలను వసతులను నిర్మించుటకు 1½ లక్ష కావలసియున్నది ఈ విషయము 1927-28 సం॥ న మాలవ్యయము క్రింద 274 లక్షల 97 వేలు వ్యయపరచు నుద్దేశించుచున్నాను ఇంత మొత్తము వ్యయపరచబడినను మాలవ్యయము జనముల లెక్కల ననుసరించి 1927-28 సం॥వత్సరాంతమున కింకాయందు 40 లక్షల 91 వేలు నిలువయుండును

సారాంశములు

1927-28 సం॥ పు ఆదాయ వ్యయములకు సంబంధించిన లెక్కలను గ్రహము నీదిగువ తెలుపుచున్నాను మొత్తము మీద 1654 లక్షల 80 వేల ఆదాయ మేర్పడుననియు 1724 లక్షల 13 వేల వ్యయ మేర్పడుననియు అంచనావేయబడెను 184 లక్షల 71 వేలు నిలువయుండుటచే ఆదాయముకన్న కొంతయెక్కువ మొత్తమును వ్యయపరచుట సాధ్యమగుచున్నది ఈ సంవత్సరము వర్షములు సకాలమున కరియనందున ప్రభుత్వపు ఆదాయమున కెట్టి లోపము గలుగునో యోచింపజాలము ఋణముజేసి గొప్ప స్కీములకు ప్రారంభించియున్నాము ఆఋణములకు వడ్డీ చెల్లింపవలసియుండును అధికవిషయములందు క్లిష్టపరిస్థితులకు నూచించిన సమయమున నిట్టి బడ్జెటును తయారుజేయుట అవివేకమని కొందరాక్షేపింపవచ్చును కాని యీ సంవత్సరముగూడ కడచిన సంవత్సరమువలెనే వర్షములకే పంటలుచెడననియు, ఋణాధార వడ్డీభాగ అధికమగుననియు నేను తలచుటలేదు వివరిత స్థితిలేర్పడునను భయముతో రాష్ట్రాభివృద్ధి కవసరమగు పనులను నిలిపియుంచుట యుచితముగాదు అంతేగాక మనకు అవాంతరముగ వచ్చునట్టి యిచ్చుందునంతరింపజేయుటకు సాగనగును కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి ను 165 లక్షల కప్పుమును చెల్లించుచున్నాము ఈకప్పుము దుడచేయబడిన నిట్టి యిచ్చుందులెన్ని యేర్పడినను అధైర్యపడనిన అవసరము లేదు రాష్ట్రీయకప్పుముల సంకలనంబందు యయమున మనము గావించిన యాందోళన కొంతవరకు ఫలించిది నిన్నటిదినము భారతశాసనసభలో సర్ బాసిట్ బ్లాక్టు గారు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టుచు రాష్ట్రీయకప్పుము లీసంవత్సరము రద్దుచేయబడునని ప్రకటించెను రాష్ట్రీయకప్పుములు నిలిచునగుటచే రాష్ట్రీయ కేంద్ర ప్రభుత్వములకు మనస్వర

లేర్పడుచున్నవనియు నిది మొదట నొక గునిబండ్లలే నున్నదనియు సర్ బాసిట్ గారే చెప్పిరి ఈసంవత్సరము కప్పుములను రద్దుజేసెందులకు వారికి కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాము కాని యంతటితోనే సంతోషపడుటకు మీలేదు కాని భారతశాసనసభవారి మానస నామోదించెదరని నిరాకరించెదరని చూడవలసియున్నది

ఈవిషయముగ నీ సంవత్సరము రాష్ట్రీయకప్పుమును చెల్లించవలసిన అవసరములేకున్న రాష్ట్రీయ కల్పిస్తానికరము విధానములను ప్రారంభించుట కవకాశముండును ఇట్టియనుమానవర్తనసాన మేర్పడుటకై భారతశాసనసభయందలి మదరాసు ప్రతినిధులు పట్టుచుటతో పరిశ్రేయదురని నమ్ముచున్నాను

బడ్జెటు తయారుజేయు సంవత్సరమున నాదని విషయముతోడ్పడుచున్న అధికశాఖవారికిని స్థాయిసంఘములవారికినికృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల నర్పించు చున్నాను.

టి. ఇ. మాయురు

* * *

ఆరికపర్వతకు, ఆయ్యయ పట్టికను ప్రవేశపెట్టుచు 45 నిమిషములనేపు ఉపన్యసింపిరి సభ్యులందరు నిశ్చయముగ నుపన్యాసము నాసాంతము వినిరి ఉపన్యాసాంతమున ప్రభుత్వసభ్యుల స్థానములనుండి కరత్యాళ భ్యములు చెలరేగెను ఇతర పక్షములసభ్యులు, ఆమోదనగాని ఆక్షేపానుగాని నూచింపలేదు

నల్లి మెంటరీ గ్రాంటు

గౌ॥ ఎ రంగనాథ మొదలియారు (వైద్యశాఖమంత్రి) నివిలు వెటికినకొళ్ళు క్రింద రు 50 వేలను నల్లి మెంటరీ గ్రాంటు గ నొసంగవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ఈ మొత్తము టీకాల మందులకొనుట కుపయోగింపబడునని నుడిచిరి 1926-27 సం॥వత్సరమున కలరా, గాళ్ళ మొదలగు పశువుల వ్యాధులు చాల హెచ్చెను అందుచే మొదలు అంచనా వేయబడిన మొత్తము కంటె చాలహెచ్చుగ వెచ్చింపవలసి వచ్చెను

జె ఎ సాల్వానాగారు, గ్రాంటునందు రు 100ల మొత్తమును తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు దేశమునందు పశువుల వ్యాధు లతిత్వరితముగ వ్యాపించు చున్నవని చెప్పిరి.

ప్రస్తుతమున్న ఉద్యోగల సంఖ్య, ఆవశ్యకతల కేమూత్రమును జాలకున్నది వీరి సంఖ్యను హెచ్చింపవలయును ప్రభుత్వమువారిదివరకు వలెనే నిర్దిష్టభావముతో నూరకొనెదరా లేక పశువ్యాధుల నాపుటకు నిజముగ నేమైన చర్యదీసుకొనెదరా? ఈ విషయమున ప్రభుత్వము వారివిధాన మేదియో తెలుపవలెనని సాల్వానాగారు ప్రశ్నించిరి

టి ఆదిరా రాయణ చెట్టిగారు—సవరణ గలిగించుటలందుకు ప్రభుత్వమునా రీవత్సరమున నింత మొత్తము వెచ్చించుట తనకుదోచదనిరి. అంతియగాక పశువులకు వైద్యసహాయము పల్లెటూళ్ళకు అందుటలేదు. అందుజే రైతులందరికీ భాగమున కుపయోగము గలుగకున్నది పశువైద్యాధికారులు పల్లెటూళ్ళకుగూడ జని అవసరమకొట్ట వైద్య సహాయమొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు తగు ఏర్పాటుజేయువలెను గ్రాంటున కెట్టి ఆక్షేపాయు నుండవలదు

గొల్లపల్లి రాజాగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి గౌరవనీయులగు మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు, ప్రస్తుతము పశు వైద్యశాలలకు ఎక్కువ కేసులు రాకున్నయెడల అందులకు కారణములను గురించి విచారించి తగుచర్యను దీసుకొనెదమని నుడిచిరి అంతియగాక ప్రతిపక్షవైద్యశాలలయందును అసిస్టెంటు సంఖ్యను హెచ్చించుటకు ఇకమీద ప్రతి తాలూకాయందును పశు వైద్యశాలల నేర్పరుచుటకుగూడ ప్రభుత్వ వారెత్నించెదరు.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారి లెక్కలనుబట్టి ఈ పశు సంబంధమున వ్యాధు లెప్పుడెప్పుడైతైలుచేదనో తెలుపవలసియుండుననియు తమకు తెలిసినంతముట్టుకు 5 సం॥ల కొకతూరి ఈ వ్యాధులుగలుగుచుండుననియు ప్రభుత్వమువారుప్రమా మూత్రమే వీనిని నిరాకరించుటకు ప్రయత్నములకై కొందురనియు, సీరము విధానమువలన పేద రైతులకు తగినంత సౌకర్యములు లభించుటలేదనియు, శాస్త్రీయ పద్ధతులనుబంధింపవలెననిన వ్యాధికారుండ నివారణోపాయముల గన్పెట్టవలెననియు, టీకాలువేయు విధానము సంశ్లేషికరముగలేదనియు, కావున ప్రస్తుత విధానముల నభివృద్ధిపరచుచు నూతన విధానములను కనిపెట్టవలెనని బల్కిరి

ఆ పిదప గ్రాంటు వోటుకు బెట్టబడిఅంగీకరింపబడెను. అంతట సభ్యులు ఫలహారములపై లేచిరి.

ప్రకటన

(1) నర్సాపురము, తణుకు, యేలూరు, గుడివాడ లోకలుండు సబుడివిజనులలోని కృష్ణాజిల్లా బోర్డు రోడ్లకును, నర్సాపురము తణుకు లోకల్ ఫండు నర్సాపురము సబుడివిజనులలోని తణుకు తాలూకా బోర్డుల రోడ్లకును 1927-28, 1928-29, 1929-30, మూడుసంవత్సరములకు, కాటేరు, ఆరుగొలను, జగన్నాథపురము, నాచుగుంట, బాదంపూడి క్వారీల నుంచి సామానులు సరఫరా చేయుటకును.

(2) 1927-28 సం॥రంలో చేయవలసిన కృష్ణా జిల్లాబోర్డురోడ్ల సంరక్షణపనులు చేయుటకును నీలు చేయబడిన టెండర్లు, కృష్ణాజిల్లా, చిలకలపూడి, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరువారికచ్చేరిలో మొదటి అయిటము తాలూకా టెండర్లు 1927 సం॥రలో మార్చి 18 వ తేదీనిన్నీ రెండవ అయిటము తాలూకా టెండర్లు 1927 వ సం॥రలో మార్చి 26 వ తేదీనిన్నీ, దాఖలుచేసుకొనబడునని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది. పూర్తిగా వివరములను తెలుసుకొనగోరువారు కృష్ణాడిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరుగారికి వ్రాసికొనినయెడల అచ్చు టెండరు నమోనాలతోను నోటీసులతోను తగువివరములు తెలియగలవు.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరుగారి } యన్. వైద్యనాథం, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరు, ఆఫీసు చిలకలపూడి

దీనచింతామణి (అను తత్త్వవివేచనము.) ఇదిభక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యదాయకంబగు తెనుగుగ్రంథము శ్రీరామునకు వసిష్ఠాదుపదేశించిన తత్త్వసారము. ఐల ప్రతి 1కి రు 0-8-0 డజన్ పుస్తకములకు 1-8-0 పోస్టేజీఖర్చులువేరు,

శ్రీమదాంధ్రోపనిషద్దానదీపము

మొదటిభాగము
ఐల ముఖము-త్వరపడుడు-జన్మసౌఖ్యము కొందింపనది ఈగ్రంథమునందు ఈశ, శేష, కర ప్రశస్తినివత్తుల కాంధ్రపద్యతాత్పర్యములు ప్రతి మంత్రమునకు విభజనగా నందరికిని సులభముగా దెలియునట్లు వ్రాయబడినవి. ఇందులన ఉపాసనావిషయములు, కర్మమార్గము, దేహేంద్రియదుల స్వభావములు, జీవలక్షణము, ఆత్మస్వరూపనిర్ణయము, శరీరము విడిచిన పిచ్చుట జీవునికి సంభవించు లోకాంతరగమన విషయము, జన్మప్రకారము, ప్రణవోపాసనామహిమ, జీవబ్రహ్మైక్య విజ్ఞానము, జ్ఞానప్రాప్తికి సాధనములు, మోక్షము ఈవిషయములు కరతలాపకముగా దెలియును. అందఱును జదివి తరింపవచ్చును. పారాయణకును అనుకూల మగుగ్రంథము ఐల ప్రతి 1కి రు 1-8-0. పోస్టేజీఖర్చులు వేరు. వలయువారి దిగువ చిరునామాకు వ్రాసినచో పి. పి. గా పుస్తకముల బడయుదురు
చిరునామా: అమృతబ్రోలు వేంకటసుబ్బారాయశర్మ కలంగి, తణుకుపోస్టు, (పడమటిగోదావరిజిల్లా)

కౌన్ థియేటర్లో

2-8-27 బుధవారము మొదలు 4-8-27 శుక్రవారమువరకు దినమునకు రెండాటలు సా॥ 6-15; రా॥ 9-30 గొల్లలకు మహావరాత్రికిగా, శేపురాత్రికి ప్రత్యేక ప్రదర్శనము
మదన్ థియేటర్సు (లిమిటెడ్) వారి పరిపూర్ణముగ నొక గొప్ప ఇండియన్ ఫీల్ము "పితృపూజ"
భావోదేకమును కలిగించెడు నాటకముగా వర్ణింపబడుచున్న దీనిని చూచినంతనే నూతనవ్యక్తి వగుచున్న పితృభక్తియొక్క తత్త్వమును చిత్రగుప్తావత నర్పించెడు బ్రహ్మాండమైన ఫీల్ము
(6 గొప్పరీలులు)
మరియు మాక్సు లిండెరుగారి హాస్యరసాంతక నాటకము (2 రీలులు.)

అవ్యతాంజనం శివో, హంబాఘ - మదరాస

ప్రకటన

శేషటిడినము, మహాశివరాత్రి యగుటచే, ఆంధ్రప్రదేశ్ వెలువశకు.

సంపాదకుడు.

ఇండియా ప్రభుత్వపు

బడ్జెటు

జి. వి. కృష్ణారావు

రాష్ట్రపు కప్పములు

నూతన భారతశాసనసభలో, నూతన రాజ ప్రతినిధి యగు ఇర్విన్ ప్రభువుగారి పరిపాలనమునందు, ప్రవేశపెట్టబడిన మొదటిబడ్జెట్టును సర్ బేసెల్ బ్లాక్స్టుగారు ప్రస్తుతించిరి. డిల్లీలో నిర్మించబడిన నూతన శాసనసభాభవనమున ప్రవేశపెట్టిన మొదటిబడ్జెటు ఇదియే. దీనినిగూర్చి బ్లాక్స్టుగారు రెంత గర్వపడినను ప్రజలు గర్వపడదగిన యంతమేమియు గనుపించదు. బ్లాక్స్టుగారి యదృష్టవశమున, వారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్టులలో నష్టమునకు బదులు లాభమే చూపబడుచున్నను, ప్రజల కందువలన నెట్టిలాభము చేకూరుటలేదు. వీరి ప్రతిపాదనములు వట్టిమాటల ప్రోవులు. 1927-28 సంవత్సరపు బడ్జెట్టునందు, రాష్ట్రము లీయవలసిన కప్పములను తొలగించినటుల, బ్లాక్స్టుగారు ప్రకటించినను, ఇందువలన ప్రజలకు సంతోషము గలుగజాలదు. ఏలనన, రాష్ట్రములబరువు నిదివరకే తొలగించియుండవలసినది. ఆవిధముగ వాగ్దానముగూడ జేయబడెను. దాని నింతకాలము చెల్లించకుండుట, బ్లాక్స్టుగారి లోపముగాని వేరుగాదు. రాష్ట్రకప్పముల నిష్కలయినను శాశ్వతముగ తొలగింపలేదు. బ్లాక్స్టుగారిటుల నుడివిరి:

“రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలను తాత్కాలికమనియే ఎంచవలయును. రాబోవు సంవత్సరమున నిలువధనము లభించినచో, తగ్గుదలను శాశ్వతముగావింప వీలుండదు. అట్టితరీ, తాత్కాలికపు తగ్గుదలను తొలగించి కప్పములను పూర్తిగా గాని కొంతవరకుగాని పునరుద్ధరింపవలసివచ్చును. లేనియెడల క్రొత్తకన్నులను విధింపవలసివచ్చును.”

వైవాక్యములలో ఆర్థికసభ్యుడు శాసనసభ్యులను సముచితరీతిని మందలించెను. గుండెమీద చేయివైచి కొనియుండుటకు వీలులేదని స్పష్టపరచెను. బ్లాక్స్టుగారు సూచించినటుల 1927 సంవత్సరమునందు కాలమాసము అనుకూలముగ నుండనిచో, పూర్వస్థితి మరల తటస్థింపవచ్చును. కాలమాసము ప్రతికూలముగ నుండు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఆందోళనవలననే

రాష్ట్రకప్పముల నీ సంవత్సరము తొలగించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరని చెప్పవచ్చును.

బీదల కుపశాంతి గలదా?

రాష్ట్రకప్పములను తగ్గించినందులకు ఫలముగ బీదల కుపశాంతి గలదా? లేదనుట స్పష్టము. ఉప్పుపన్నును తగ్గింపవలయు నని, భారత శాసనసభ వారు చిరకాలమునుండియు మొరబెట్టుచుండిరి. రాష్ట్రకప్పములను తగ్గించినను, ఉప్పుపన్నును తగ్గించుటకు వీలుగలదు. కాని, బ్లాక్స్టుగారందుకు గడంగరయిరి. పోస్టులేట్లను తగ్గింపవలయునని ఎంతగట్టిగ గోరుచుండినను, బ్లాక్స్టుగారు రందుకు బూనరయిరి. వీరి దృష్టి బీదలపై లేదనుట కింతకన్నను వేరు నిదర్శన మేమి కావలయును? ఉప్పుపన్ను ఎప్పుడు తగ్గునా యని, ఉప్పువర్తకము ఆశపడుచుండునట. బ్లాక్స్టుగారు మాత్రము, ఇట్టి యాశను సఫలపరచదలవలేదు. “ప్రస్తుతపు పోస్టు టెలిగ్రాఫ్ లేట్లలో తగ్గుదల గలిగించుటకు సాధ్యపడదు. అటుల గావించుచో పన్నుల చెల్లించువారిపై ఎక్కువబరువు పడకమాన”దని బ్లాక్స్టుగారు నుడివిరి. పన్నుల చెల్లించువారికొరకు, బ్లాక్స్టుగారు చూపెడి పరితాపము వర్తనాతీతము! ఇట్టి పరితాపమును ఇతరవిషయములలో గూడ వీరు కనుపఱచిన బాగుండును. ఉప్పు పన్నును గాని, పోస్టు లేట్లనుగాని వీరు తగ్గింపకున్నను, మోటారుబండ్లపై దిగుమతి సుంకములను వీరు 100 కి 30 నుండి 20 వరకు తగ్గించిరి. ఇటులనే రబ్బరుతైరులపైన గల దిగుమతి సుంకములను 100 కి 30 నుండి 15 వరకు తగ్గించిరి. రబ్బరు విత్తుల మీది దిగుమతి సుంకములను పూర్తిగా తొలగించిరి. ఇట్టి తగ్గుదలలవలన దేశపు రాబడికి నష్టము గలుగుటయు, ధనికులకు మాత్రము లాభము గలుగుటయు తటస్థింపగలదు. 1927-28 సంవత్సరపు బడ్జెట్టును బీదలబడ్జెట్టును కేమాత్రము వీలు గనుపించదు.

మిలిటరీఖర్చు

బీదల కుపశాంతి గలిగింపవలెననిన, మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గించుట ముఖ్యవసరము. బ్రిటీషుబడ్జెట్టు పర్యాటకప్రకారము, సైన్యపుఖర్చు తగ్గునని నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. కాని, హిందూదేశమునందు మాత్రము తగ్గుదల కవకాశములేదని, బ్లాక్స్టుగారు ఘంటాపథముగ చాటుచున్నారు. విచిత్రమేమన, 1926-27 సంవత్సరమున కంచనా వేయబడిన మిలిటరీ ఖర్చుకన్న 67 లక్ష లభికముగ వ్యయమయ్యెను. 1927-28 సంవత్సరమున, గూడ అంతమొత్తము అంచనావేయబడెను. 55 కోట్ల ఖర్చు కెట్టియవసరము గలదో తెలియదు. దాని వివరములను గ్రహించుటకు ప్రజల కవకాశము లేదు. హిందూదేశమున కిట్టి వివరతపు ఖర్చు గుడి బండవలె నున్నది. రాబడిలో విశేషభాగము నిది దిగమిగుచున్నది. రాబడిలో దాదాపు సగభాగము, సైన్యములక్రిందనే వ్యయమగుచుండ, దేశ మభివృద్ధిజేందుట కెట్టియవకాశ ముండును? బీదల కుపశాంతి గలిగించుట ధుర్లభమగును. మిలిటరీ వ్యయముగూడ శాసనసభవారి వోటుకు లోబడిన గాని, ప్రజాప్రతినిధు లే విధమగు మే లొనర్చ

జాలరు. 1926-27 సంవత్సరమున అంచనావేయబడిన మిలిటరీఖర్చు 54 కోట్ల 88 లక్షలు. జరిగిన వ్యయము 55 కోట్ల 55 లక్షలు. 1927-28 సంవత్సరమునకు 54 కోట్ల 92 లక్షల వ్యయము అంచనా వేయబడెను. వెనుకటి అంచనాకన్నను నిది నాల్గు లక్ష లభికమే. సంవత్సరాంతమున ఈ మొత్తము కన్న నెక్కుడు ఖర్చు యి న ద ని, ఆర్థిక సభ్యుడు దెలుపుచో, నాశ్వర్యపడ వవసరముండదు. బ్లాక్స్టుగారుదెలిపినసంగతులజూచిన, సైన్యపుఖర్చు నింతకన్నను తగ్గించుటకు సాధ్యపడదని విదితమగును. చేయదగిన తగ్గుదల నిదివరకేజేసిరి. “అత్యంతమితవ్యయము గావించి, కంటికిరెప్పవలె కనిపెట్టియున్నగాని, మిలిటరీబడ్జెట్టు ఇంకను హెచ్చుగాకుండనుండదు. ఇప్పటిఖర్చు సైనికసామగ్రివమున కవసరమగు కనీసపుఖర్చుని స్పష్టమగు”నని బ్లాక్స్టుగారుచెప్పిరి. ఇందునుబట్టి మిలిటరీఖర్చు రానురాను హెచ్చునుగాని తగ్గుదు. నౌకాదళము, వాయు విమానదళము వృద్ధియగుకొలదియు, మిలిటరీఖర్చు విస్తరించును. రాబోవుబడ్జెట్టులో, పరిశీతు లింకను అధ్వాన్నముగ నుండుననియే యూహింపవలసివచ్చును. ఇంచితేపు కమిటీవారుగూడ, సైనిక వ్యయము ఏబదికోట్లకు మించగూడదని సూచించిరి. బ్లాక్స్టుగారిపుడేమి జెప్పచున్నారు? 55 కోట్ల కన్నను, మిలిటరీఖర్చును తగ్గింప వీలులేదనియే. వెతికిన, పైకి బెరుగునుగాని తగ్గుజాలదు. ఇట్టిదుస్థితి తొలగవలయుననిన, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి యత్యంతావశ్యకము.

నిలువ

1926-27 సంవత్సరమున, మూడుకోట్ల పది లక్షలు మిగిలినటు, బ్లాక్స్టుగారు సూచించిరి. 1927-28 సంవత్సరమునందు 3 కోట్ల 64 లక్షలు మిగులునని అంచనా వేయబడెను. రాష్ట్రకప్పములను పూర్తిగా తొలగించుట కేమొత్తము చాలదనియు, కోటి 81 లక్ష లింకను గావలయుననియు, బ్లాక్స్టుగారు తలంపు. అందుచే 1926-27 సంవత్సరపు నిలువలోనుంచి యీ మొత్తమును భర్తీచేయుట యవసర మయ్యెను. పైన దెలిపినటుల, బాంబాయి రాష్ట్రమును సమాధానపరచుటకే, బ్లాక్స్టుగారిట్టిప్రకటన గావించిరనిచెప్పవచ్చును. బాంబాయి యందే, రూపాయిమారకము విషయమై తీవ్రచర్చ జరుగుచున్నది. బ్లాక్స్టుగారి ఎత్తులవలన, బాంబాయి తనయీభిప్రాయమును విడనాడునో లేదో, మార్చి 7 వ తేదిన వెల్లడి గాగలదు.

బెడరింపు

బ్లాక్స్టుగారు కొకవంక మూడుకోట్ల 64 లక్షల నిలువ జూపుచు, వేరొకవంక శాసనసభను బెడరించియుండిరి. బడ్జెట్టును తయారు జేయునపుడు, వీరు రూపాయి మారకమును పిల్లింగు 6 పెన్నీల క్రింద అంచనా వైచిరి. బడ్జెట్టును నిర్ణయింపబడే మారకమును ప్రజాప్రతినిధుల యభీప్రాయసారముగ నిర్ణయించియున్నచో, అనవసరపు చిక్కులు గలిగెడివికావు. అందుకు మూడు, పిల్లింగు 6 పెన్నీల చొప్పున ఆదాయవ్యయములను తయారుజేసి, పిల్లింగు 4 పెన్నీల మారకము నంగీకరించుచో, నిలువ యంతరించునని బ్లాక్స్టుగారు బెడరించుచున్నారు. వీరియూహప్రకారము, ఇందువలన కోటి 55 లక్షలు నష్టము రాగలదు. ఇట్టి బెడరింపుల

కు భయపడి తాత్కాలిక లాభముల నాశించి, భారత శాసనసభ్యులు పిల్లింగు 6 పెన్నీల మారకము నంగీకరించెదరో, లేక పిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల విషయమై పట్టుదల జూపెదరో చూడవలయును. ఇంతవరకు వెలువడిన నాయకుల యభిప్రాయముల గాంచిన, బ్లాక్లెట్టుగారి బెదరింపులకు వీరు లొంగి పోవ రనియు, ప్రజలశాశ్వతలాభమును ఏమి మనస్సునందుంచుకొని పనిచేసెదరనియు, యూహింపవచ్చును. బ్లాక్లెట్టుగారిబడ్డెట్టు జూచిన, అంకెలను వీరు ఎటు గావలసిన నటు మార్చగల దిట్ట లని దోషక మానదు. ప్రజలకు దెలియని నిలువ వీరి యొద్ద గలదనుటకు సందియములేదు. అవసరము గలిగిన, దానిని చూపుచుందురు. లేనియెడల నష్టము గనుపఱచుచుందురు.

ఫలితము

బడ్డెట్టునందు ధనసప్తము గనుపించినను, లాభము గనుపించినను, బీదలస్థితిమాత్రము చక్కబడకుండుటచే, బ్లాక్లెట్టుబడ్డెట్టులలో గనుపించెడి నిలువ ప్రజల నుత్సాహవంతుల జేయజాలకున్నది. ధనవంతులకే నిలువవలన లాభము చే కూరుచున్నదిగాని, జనసామాన్యమునకు గాదు. మిలిటరీ ఖర్చు తగ్గకున్నది. శాసనసభలు నామమాత్రములు. పన్నుల చెల్లించువారు, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారి అనుగ్రహమునకు పాత్రులు గావలసివచ్చుచున్నది. బడ్డెట్టులో సభికభాగమును శాసనసభ్యులే విధమునను ప్రేరేపింపజాలరు. ఓటుజేయ వీలుగల భాగములలోనయినను, చిక్కులనేకములు గలవు. గాత్రకప్పములసమస్య, శాసనసభ్యుల దృఢచిత్తములను చలంపజేయజాలియుండును. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజాప్రతినిధులకు ఆయవ్యయ నిర్ణయముపై అధికార మేముండును? మిలిటరీఖర్చు విషయమై ఇంచితేపు కమిటీవారిసూచనలు ఇండియాప్రభుత్వమువారికి రుచింపలేదు. ఇంతియగాక, విచారణసంఘమువారి సలహాప్రకారము తగ్గించిన ఖర్చులను మరల పునరుద్ధరింపవలసివచ్చెనని, బ్లాక్లెట్టుగారు సూచించిరి. ఇట్టిసందర్భములలో ప్రజలకు నిరాశగలుగుటయం దాశ్చర్యమేమి? బ్లాక్లెట్టుగారు పన్నులలో సూచించిన కొలదిమార్పులు, నిరుపయోగములు. 1927-28 సంవత్సరపు బడ్డెట్టు భారతీయులలో నేడడుమువారిని సంతృప్తిపరుపదని భావింపవచ్చును. మోటారుబండ్లపై గల దిగుమతి సుంకములను తగ్గించినందులకు, యూరపియను సభ్యులు సంతసించినను ఇతరమార్పులవలన గలుగు స్వల్పపు యిబ్బందులకు అసంతృప్తి దెలిపిరి. ప్రతి సంవత్సరమునను ప్రచురింపబడు యీబడ్డెట్టులను గాంచినకొలదియు, ప్రజలనిస్సహాయస్థితి మరింత బాగుగ పొడగట్టుచున్నది. స్వపరిపాలనావశ్యకత రానురాను కరతలామలకమగుచున్నది. స్వరాజ్య సంపాదనకు ప్రజలను పురికొల్పుట కీసందర్భములు తోడ్పడునేని, వీనివలన తుదకు శుభమే చేకూరగలదు.

మద్రాసు బడ్డెట్టు

నేడు ప్రవేశపెట్టబడిన, మద్రాసు బడ్డెట్టు ఎప్పటిపాటి పాడుచున్నదిగాని, సత్వరాభివృద్ధికెట్టి యవకాశము జూపుటలేదు. రాష్ట్రకప్పములు

తొలగింపబడినందులకు, ఆర్థికసభ్యులగు మాయరు గారు తమ సంతనమును దెలిపిరిగాని, యీమొత్తము ప్రజోపయోగకరమగు కార్యముల కెంతవరకుపయోగపడునో ముందుగాని శేలియదు.

1926-27 సంవత్సరమునందు, ధనసప్తము గలుగునని అంచనావేయబడినను, తుదకు నిలువయే చేకూరెను. అంచనాకన్నను ఖర్చు 47 లక్షలు 96 వేలు తగ్గిపోయెను. రాబడి అంచనాకన్నను హెచ్చును. 1927-28 సంవత్సరమునందు, రాబడి ఖర్చుకన్నను అధికముగ అంచనావేయబడినను, వెనుకటినిలువసామును లోటును దీర్చుటకుపయోగించెదరు. కాని, చెన్నరాజధాని కుపయోగకరమగు క్రొత్త కార్యములను వేసిని తలపెట్టుటకు వీలులేదని, మాయరుగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. 1926-27 సంవత్సరమున రాబడి హెచ్చినందులకు సంతనము గలుగజాలదు. ఏలన, మద్యపు రాబడి 455 లక్షల నుండి 505 లక్షలకు బెరిగెను. అవినీతికరమగుసీరాబడి అతిశయించుట, ప్రజ్ఞులకుదుఃఖకరముగ నుండక మానదు. 1927-28 సంవత్సరమందయినను, 498 లక్షల రాబడి అంచనావేయబడుట శోచనీయము. నూతనమంత్రియయినను, మద్యపాననిషేధము విషయమైతరులగు నిరుత్సాహముగ ప్రసంగించుట గాన నగును. ఇరిగేషనుసౌకర్యములకు తగినసంతృప్తమును ప్రత్యేకింపలేదు. ఆంధ్రదేశముపట్ల చిన్నచూపు జూపుచున్నారు. పరిపాలనవ్యయ మత్యధికముగ నున్నది. అన్నివ్యయములలోకన్న నిది మిన్నగ నున్నది. దీనిని తగ్గించినగాని, ఇతరఖర్చులకు డబ్బు మిగులదు. కాని ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములు, పెన్షనులు మున్నగునవి వృద్ధియగుచుండ, యీ ఖర్చు తగ్గజాలదు. పోలీసువ్యయము 1926-27 సంవత్సరమునందు 188 లక్షల 73 కోట్లుగాగ, 1927-28 సంవత్సరమునందు 195 లక్షల 26 కోట్లు అంచనావేయబడెను. ఇంతపెర్చుఖర్చుకు కారణ మేమియో తెలియదు. విద్యకు ప్రత్యేకించినఖర్చు స్వల్పముగ నభివృద్ధిజూపుచున్నను, అవసరముల కేమాత్రము చాలదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు లక్ష 15 వేలు రూపాయలుమాత్రము ప్రత్యేకింపబడినవి. ఇది ఏమూలకు? జస్టిసుమంత్రిలు, 1926-27 సంవత్సరమున విద్యకై మంజూరుచేసిన 206 లక్షల మొత్తమైనను ఖర్చుపెట్టజాలకపోయిరి. దాదాపు 200 లక్షలమాత్రమే ఖర్చుపెట్టిరి. ఆరోగ్యముక్రింద నిచ్చెడి గ్రాంటు, గతసంవత్సరపు గ్రాంటుకన్న తక్కువగనున్నది. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకిచ్చెడిసాము ఇంతతక్కువగ నుండ, రాష్ట్రకప్పములను తగ్గించినను నేమిప్రయోజన ముండును? కఱపు ప్రబలియున్న సంవత్సరమున, కఱపు గ్రాంటును హెచ్చింపకుండుట శోచనీయము. ఇంతియగాక, 1926-27 సంవత్సరమున ల్యాండురివిన్యూ 740 లక్షలు చేకూరగ, 1927-28 సంవత్సరమున 754 లక్షల 86 వేలరాబడిని అంచనావైచుట విచిత్రము. కఱపు దినములలో నింత రాబడి చేకూరవలెననిన, బీదల కష్టములు ఇనుమడింపక మానవు. పశ్చిమగోదావరిలో నూతన భవనవిరూపము ప్రారంభమగునని మాయరుగారు పలికిరి. కాని ఏశాఖవారును లేనిపోని యాశల బెట్టుకొనవలదని, మాయరుగారు ముందరించుచున్నారు. కాలనూనము గూర్చి మాయరుగారు తిన్నగ విచారించలేదని

యు కాటకమును వీరు చులకన జేయుచున్నారనియు కనుగొనవచ్చును. వీరిప్రసంగము, బాదపబీదల కాశాభంగము కలిగింపకమానదు. బడ్డెట్టు నిర్ణయాధికారము ప్రజాప్రతినిధులకు సంక్రమించి, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము పూర్తిగ తొలగినగాని, ప్రజలడబ్బు సద్వినియోగముగాజాలదు. అంతవరకు ప్రజోపయోగకరమగు శాఖలు కృశింపకమానవు.

బొంబాయి కార్పరేషను: శక్లత్ వాలాగారు

మద్రాసు కార్పరేషనువారును కలకత్తా కార్పరేషనువారును శక్లత్ వాలాగారికి విజ్ఞాపన పత్రములను సమర్పించి గౌరవించియుండ, బొంబాయి కార్పరేషనువారు నిరాకరించుట కడువిచిత్రము. శక్లత్ వాలాగారు బొంబాయి వాస్తవ్యులయినను, వారియెడల కార్పరేషనువారు నిరాదరణ, జూపిరి. శక్లత్ వాలాగారి యభిప్రాయములతో, కార్పరేషను సభ్యులందఱును ఏకీభవింపక పోవచ్చును. హార్ని మెనుగారు సూచించినటులు, గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయములతో కార్పరేషను సభ్యులు పలువురేకీభవింపకున్నను, వారి వినితీవ్రతము నర్పించిరి. శక్లత్ వాలాగారు, ఆంగ్ల ప్రజల యభిమానమును సంపాదించి, పార్లమెంటు సభ్యులయిరి. అట్టివారిని గౌరవించుట, స్థానిక సంఘములకు గౌరవప్రదము గాని, ఏమాత్రమ గౌరవహీనము గాజాలదు. బొంబాయి కార్పరేషనువారు చూపిన సంకుచితభావమునకు, వారిని దేమభినందింపజాలదు.

పి. య. కె. రైల్వేసమై

రైల్వేసమైగూర్చి, ఏజెంటుగారు గావించిన ప్రటనము, ఏమాత్రము విశ్వాసము గలిగింపజాలద. కార్మికులకు కష్టములుగలవని వీరంగీకరించుచున్నారు. కాని, స్వతంత్రవిచారణకు వీరంగీకరింపద దీనినిబట్టియే, ఏజెంటుగారివాద మెంత నిసారమయినదో గ్రహింపవచ్చును. ఏజెంటుగారే విచారణ సలిపెదరని చెప్పటవలన, కార్మికులకు సంతృగలుగజాలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారియన విచారణసంఘనియామకమున కంగీకరింప రనియు కార్మికులు ఎట్టిపరతులులేకుండ పనిలోజేరవలంననియు నిర్ణయించినటులు, శ్రీప్రెస్సువార్త దెలుచున్నది. ఇట్టి దృక్పథమువలన, కార్మికుల బెరిగినయశాంతి మరింత విస్తరించుట దప్ప వేలాభము గలుగజాలదు. కార్మికులలో బలువు ఆంధ్రులగుటచేతను, కార్మికసంఘకార్యనిర్వాహకులలోను ఆంధ్రులే ముఖ్యులగుటచేతను, వాకష్టములను నివారించుటకు ఆంధ్రదేశము ప్రత్యేక శ్రద్ధ విహించుట యవసరము.

హిందూదేశనౌకాదళము

హిందూదేశనౌకాదళచట్టము, సైన్యభావలెనే, మిగుల లోపభూయిష్టముగనున్నది. ప్రతినిధిగారి కిష్టమగుచో, సైన్యము లదేశము వెలుపల కలుల బంపిగుచో, యుద్ధకౌశలను అటులే బంపిలగ ఈ విషయమై శాసనము గావించుటకు, హైదరాబాదు శాసనసభకు స్వతంత్రశక్తి లేదు. ఇట్టిసందర్భాలలో హైదరాబాదు నౌకాదళము, హిందూదేశనౌకాదళమునను నమ్మక మేర్పడజాలదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాలయము

నెల్లూరు.

తృతీయ వార్షికోత్సవము - 26-2-27

శ్రీ కస్తూరిబాయి జాతీయ బాలికా పాఠశాలయొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవము వెంటగిరి కళాశాలా మందిరము నందు గతించిన శనివారము సాయంత్రము జయప్రదముగ జరిగినది. సభాధ్యక్షము చేసినది శ్రీమతి ను, పురుషోత్తము, బాలబాలికలతోను నింజీపాఠశాలయందు ప్రజలకుల ఆభిమానాదరణలను విశదముచేసినది. బాలికల రాబులు పోటీపరీక్ష, నూలు వదులుటయందు పాఠశాలల నైపుణ్యమును విశదముచేయుచున్నది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, కాన్సాధుని నాగేశ్వరరావుగారి వార్షికోత్సవమునకు అగ్రముఖ్య గౌరవమును చేపట్టిన ప్రముఖులలో నొకరు. నాగేశ్వరరావుగారు వెంటనే లేచి సభాధ్యక్షుని నామమునందు నిలువబడి వెంకటసుబ్బయ్యగారి పరిచయవాక్యములతో నిమిత్తములే నేవారు స్వయముగానే సభ్యులయైయుంటును నిలువబడి పరిచయము గలుగజేసి కొనుచున్నావని చెప్పుచు సభ్యుల యామోదమును బడయగోరి ఉత్సాహము దైవసారస్వతతో ప్రారంభమైనది. బాలికలు సంస్కృతాంధ్ర హిందీభాషలయందు మనోహరముగ భక్తియుక్తముగ నైవ ప్రార్థనలచేసి సభ్యులకు ఆనందమును గలుగజేసిరి. తదనంతరము శ్రీమతి పాఠశాలకనకమ్మగారు పాఠశాలయొక్క వార్షిక నివేదికమును సభ్యులకు చదివివివరించిరి పాఠశాలయొక్క ఆర్థికస్థితికమునకు సంబంధించిన లెక్కలను పాఠశాల పట్టాభిరామ రెడ్డిగారు చదివి వివరించెరి.

అవి ముందు ప్రచురింపబడును. తదనంతరము నాగేశ్వర రావుగారు ప్రారంభోపన్యాసమును గావించిరి వారి యుపన్యాసమునందలి ముఖ్యాంశములు.

నేడు మనమందరము కస్తూరిబాయి జాతీయ పాఠశాలయొక్క మాడవవార్షికోత్సవమును చూచి యానందించుటకు ఇచ్చుటకు మాడినాము కనకమ్మగారు వారినీవేదికయందు గతించిన మాడేండ్లయందును పాఠశాల క్రమాభివృద్ధిని జేచుచున్న విధమును తెలియిస్తారు. పదిమంది బాలికలతో నాలుగేండ్లకు ముందు ప్రారంభమైన బాలికాపాఠశాల ఇప్పుడు నూరుమంది బాలికలను గలిగి బాలారిష్టములను గడిచి క్రమవికాసమును గడియించుట పాఠశాల ప్రయోజనమును విశదములు చేయుచున్నది. వర్తమాన విషయ పరిస్థితులయందు విద్యాభివృద్ధి విషయమై దేశమునందంతటను కిన్నా భి ప్రాయములు బయలుదేరుచున్నవి. ఆ యభిప్రాయముల నన్నిటిని సమన్వయముచేసి విద్యావిధానమును నిర్ణయించుట కష్టపాద్యముగ నున్నది. గాంధీయహాత్ముడు సహాయనిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించినతోడనే జాతీయవిద్యాలయములు దేశమునందంతటను తొయ్యెత్తెరివి. జాతీయ విద్యాలయములయందు విద్యావిధానము దాల్చువలెన భావరూపములను నిరూపించుట సులభపాద్యము కాగలదు. దేశమునందు ప్రభుత్వపాఠశాల విద్యావ్యాపనము బాగుగ లేనపుడు జాతీయ విద్యావిధానము నందు లోపములను యెఱుఁపవలసిన ప్రయోజనము గలుగదు. దేశమునందు పురుషులందె అక్షరజ్ఞులు 100 కి 18 మాత్రము కలరు. స్త్రీలయందు 100 కి 5 మాత్రమే అక్షరజ్ఞులుగలరు ఇట్టి దుస్థితియందు జాతీయవిద్యావిధానమును నిరసించుటయనుచితము. కస్తూరిబాయి జాతీయ బాలికాపాఠశాలయను నామకరణమునందే మనకు మామ ప్రశ్నోభావములు స్ఫురించుచున్నవి. గాంధీయహాత్ముడు ధర్మపత్నియైన కస్తూరిబాయిగారు ధర్మజేయుచున్న సకలప్రయత్నములకును సహధర్మిని హామమును చేయుచున్న విధమును గాంధీగారి స్వీయ చరిత్రము విశదము చేయుచున్నది. ఆ కారణముననే ఈ పాఠశాలకు గాంధీగారి ధర్మపత్నియైన కస్తూరిబాయిపేరును పెట్టుట తలపించినదని నే నూహించుచున్నాను. జీవయాత్రయందు భార్యభర్తలు ధర్మమార్గమునకు సంసారయాత్రను నడుపవలసిన విధమును వీరిదాంపత్యము విశదము జేయుచున్నది. గతించిన యంగ ఇండియాపత్రికయందు గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాయందు తనకును భార్యకును జరిగిన ఒకవిషయమును వ్యక్తముచేయుండెరి గాంధీయహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాను విడిచి రానున్న సమయమునందు అక్కడ ప్రజలు వారికి గొప్పపవహమానుల నిర్విర్రాజులనుబడుటను స్వీకరణమునకు వాడుకొనుటకు గాంధీగారు

రికి ఇష్టములేకుండెను. భార్యను ఒప్పించి ఆబహుమతుల నన్నిటిని దక్షిణాఫ్రికాప్రదేశలకే నియవలయునని యెంచి కొడుకుల ద్వారా భార్యను నిరోధించెను. ఆరంభమునందు ఆమె కొడుకులనుబట్టిన పాటింపకపోయినను గాంధీగారిపట్టుదలవలనను తప్పనిసరిగ నామెయును ఆంగ్లేయ చరిత్రకారిని కస్తూరిబాయిగారు గాంధీగారికి తోడ్పడుచున్న విధముననే స్త్రీలందఱును వారి పతనము తోడ్పడగల విధమును భర్తలు సతుల స్వాతంత్ర్యవికాసములకు తోడ్పడగలవిధమును పాఠశాలయొక్క నామకరణము స్ఫురింప జేయుచున్నది ధర్మ న్యాయమును నామపులు జీవయాత్రను గడుపుటకు విద్య ప్రధాన సాధనముగ నున్నది. స్వప్నియందు స్త్రీపురుషులు జీవయాత్రను కలిపిచేయుట విధిక్రమముగనున్నది. జీవయాత్రయందు స్త్రీపురుషులు పరస్పరసహాయముతో ముఖముగ గడుపుటకును ప్రపంచ ప్రయోజనములకు తోడ్పడుటకును విద్య పరమార్థసాధనముగ నున్నది సంసారభారమును నిర్వహించుటయందు పురుషుల కన్న స్త్రీలు అగ్రతరమైన భారమునువహించుచున్నార. తల్లుల జ్ఞానము, నిలము నిల్లలభావి మహత్వమునకు వినియోగపడుచున్నది. ప్రపంచనిత్యమును మహాభూతు లెందరో వారి యాన్నాప్యమునకు వారితల్లులే కారకురాండ్రని తెలియిస్తారు. చదువురాని స్త్రీలు మహాత్తరమైన సంసారభారమును నిర్వహించుటకు శక్తి కలిగియుండరు. విద్యావత్తులైన తల్లులు కష్టములన్నియు సహించుచు వారి పిల్లల సుభిక్షితికి నలకల కష్టములను భరించుచుండురు. నాకల వడి న స్వల్పమైనవిద్యకు మాట్లిగారు గారకులు ఆమె స్వగ్రామమును విడిచి కష్టముల సమభరించుచు చదువును చేప్పించెరి. పిల్లలవిద్యాబుద్ధులు చేపట్టయందు తల్లులకు గల యవికాళములు తిందులకు వారెంతవ్యయము వార్షించినను లేదని యనుభవమువలనను సకలజనులను తెలియిస్తూన్నది.

స్త్రీపురుషులకు విద్యాపాఠ్యవనియమునందు భేదాభిప్రాయము లేదు. కాని విద్యావిధానమునందును పరిమితియందును భేదాభిప్రాయములు గలవని లోకానభవమును పండితుల యభిప్రాయములను తెలుపుచున్నది. నామతముక స్త్రీపురుషులకు విద్యావిధానమునందు భేదమున్నను పరిమితియందును పరమార్థమునందును భేదముగనుపడదు. స్త్రీలకును పురుషులకు వలె జ్ఞానోపార్జన చేయుటయందు బుద్ధి గలదు. వారివారికిగల అనకాళముల ననుసరించి విద్యాపాఠ్యసాధనములు వ్యక్తులకు ను జాతులకును కలుగుచున్నవి. మనదేశమునందును స్త్రీవిద్యాభిమానము క్రమక్రమముగ వృద్ధిపొందుచున్నది. క్విట్ మేరీ కళాశాల తిరువాంకూరు స్త్రీలకళాశాల మొదలగు కళాశాలలందు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుచున్న యువతులను చూచినపుడు దేశమునందు స్త్రీవిద్యవ్యాపించుచున్న విధము సంశయము కలుగజేయుచున్నది. ఈవిద్యాలయములందు విద్య నభ్యసించి పట్టభద్రులైన యువతులకు పురుషులనువలెనే ఉద్యోగములు లభింపకపోయినను పురుషులకు గలమేధావైక్తి స్త్రీలకును గలదని విద్యార్థి కల విజయము విశదము చేయుచున్నది విద్యావిధానమునందలి దుష్ఫలములకు ప్రభుత్వాధికారులు బాధ్యులుగాని స్త్రీలు బాధ్యులుగారు. సామ్రాజ్యశాసనసభయందు మెక్స్ లు గారు పరీక్షలందు కృతార్థులైన వారి సంఖ్యవలనను గలుగుచున్న యన్యముల నంగీకరించిరి. ఈయన్యములకు వారును కొంతవలకు తోడ్పడుచున్న విధమును రంగయ్యగారి ఎత్తిపోటులు విశదము చేసినవి. ప్రభుత్వవిద్యావిధానము స్త్రీపురుషులకు వారి జీవయాత్రావసరములను గమనింపకు నేకమైన విద్యావిధానమును నిర్ణయించి విద్యాప్రయోజనమును నిర్ధారము చేయుచున్నది. రెండువారములకు పూర్వము కలకత్తానందు మహిళా విద్యావిధానమును వివరించుటకు మహిళా మహాసభ గూడినది. స్త్రీవిద్యావ్యాపనమునందు ధర్మతత్వమునందు వంగరాష్ట్రము ముందంజజేయుచున్నది. ఆసభ కన్యతత్వము వహించిన రాయసతీమణిగారు వర్తమానవిద్యావిధానము గలుగజేయుచున్న యన్య పరంపరలను పూర్వముగను విశదము చేసి యుండిరి.

ప్రవేశపరీక్షకు నిర్ణయించిన పాఠభారము దుర్భరముగ నున్నది. బాలికలు పాఠ్యగ్రంథములను వల్లనవేసి చిలుకపలుకులవలెను నేర్చిన మాటలను పలుకుచుండురు. పరభాష పరిజ్ఞానము గలుగుటలేదు. మతభావయంతలవాటు తప్పిపోవుచున్నది. పదేపదే చేసినవిద్యాభ్యాసము గృహనిర్వహణమునకు గాని మనోవికాసమునకు గాని నిర్ధరముగ నున్నది. ఆరేడేండ్లలోపల విద్యను పూర్తిచేయుటకు తగినరీతిని విద్యావిధానమును నిర్ణయింపవలయున్నది. విద్యను పూర్తిచేసినవారు కాస్త్ర విద్య పభ్యసించుటకుగాని సంగపారయాత్రను గడుపుటకుగాని

తగియుండవలయును. వర్తమాన విద్యావిధానము సంపూర్ణముగను మార్పునచేదవలసియున్నది.

ప్రవేశపరీక్షవరకును విద్య నభ్యసించిన యువతుల నిలిగతులు దుర్భరముగ నున్నపుడు నాలుగైదు తరగతులు చదివిన బాలికలవిద్యాభలమును విచారించవలసిన యవసరము గనబడదు. జాతీయ విద్యావిధానము ఈలోపమును సవరించి విద్యాప్రయోజనమును జీవయాత్రయందు వినియోగపడుటలు చేయుటకు విద్యాభ్యాసమును మతభావములమును చేయబడుచున్నది. అయిదారేండ్లలో బాలికలకు సంస్కృతాంధ్రములందు కావ్యములను చదివి భాషగ్రహణము చేయుటకు తగిన పుష్కల విద్యా విధానము నందు గల్గింపబడుచున్నది. సారస్వతముతో పాటుగానము, చిత్రలేఖనము, కుటుంబములు, అర్థికపనులు, నూలు వదులుట, నేర్పబడుచున్నవి. గుంటూరునందు ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణదంపతులు స్థాపించి నిర్వహించుచున్న కారదానికేతనమును ఈమార్గమునే అవలంబించినది. స్త్రీ విద్యావిధానమునందు మనోవికాసముకంటెను హృదయ వికాసమునకు అధికతరమైన ప్రయోజనమును కల్పించుట ప్రయోజనకరము. సంసారయాత్రయందు ప్రేమాధారమైన హృదయవికాసము సహజముగ స్త్రీలకు గావలసియున్నది. స్త్రీల కోమల హృదయమును లేజోహీనము చేసెడి విద్యా విధానము సంసారయాత్రకును జాతీయప్రయోజనములకును నిరుపయోగముగనున్నది. జాతీయవిద్యాలయములు భారత జాతీయసంస్కార విలక్షితమై హృదయ వికాసమునకు వినియోగపడుచున్నవి. జాతీయ బాలికాపాఠశాలలందు నిత్యమును అభ్యస్తములగుచున్న దైవప్రార్థనలు సంగీతభ్యాసము హృదయవికాసమును జేయుచున్న విధమును నేడు బాలికలు మనోహరముగ చేసిన దైవప్రార్థనలు వ్యక్తము జేయుచున్నవి. ప్రభుత్వపాఠశాలముక్రింద నున్న పాఠశాలలందు ఇది సాధ్యముగాదని అనుభవజ్ఞులకు తెలిసియున్నది. మతభావయందు జాతీయ విద్యాలయములయందు గలుగుచున్న పరిజ్ఞానము జీవయాత్రయందు సత్కారము చేయుచున్నది. వినియోగపడుచున్నది. కాని జాతీయవిద్యాలయములు ప్రభుత్వాధరణము లేక కృశించుచున్న విధమును కనకమ్మగారి నివేదిక విశదము చేయుచున్నది.

నెల్లూరుపొరులను ఆంధ్రమహాజనులు ఈపాఠశాలకు సహాయముచేయుచు పోషించుచున్న విధము శాస్త్రజ్ఞమైన పాఠశాలకు తగిన వసతులు లేవని నివేదిక విశదము చేయుచున్నది. జాతీయవిద్యాలయములకు మునిసిపాలిటీలు మొలలను సంసాసలు చేసెడిసహాయమును ప్రభుత్వము నిషేధించుచున్నది. జాతీయవిద్యాలయములకు స్థానిక సంఘములు చేసినసహాయమును ప్రభుత్వము ద్వార్యముగనుగల్గియుండు మనపారితోక్తియునకు ఫలముగనున్నది. జాతీయవిద్యకు ప్రభుత్వము చూపుచున్న విముఖతవలనను జాతీయవిద్యను పోషించవలసిన భారమంతయును ప్రజలమీదను పడుచున్నది. శ్రీరామలిలాస నాటకసమాజము వారు నాటకములను ప్రదర్శించి చేయుచున్న సహాయము శ్లాఘ్యముగనున్నది. ఆంధ్రదేశమునందుగల నటకేఖరులందరును గూడి దేశమునందంతటను నాటకములను ప్రదర్శించుచు ధనమునార్జించి ధర్మరంసాపనలకు సహాయమును జేయుటకు బానుకొనిన నటులను దేశమునకును ప్రయోజనముగలుగగలరు. ఆంధ్రనాటకములకు జనసంజకముగను జేసి నాటకకళ నద్ధరించుటకును నిది సాధకము గాగలదు. నేడు విద్యాలయములందు చదువుచున్న బాలికలు భావికాలమునకు తల్లులగుచున్నారు. దేహలము వనోబలము హృదయవికాసముగల తల్లులు దేశమునందు వెలయుటకు స్త్రీవిద్యాలయములు ముఖ్యముగను జాతీయవిద్యాలయములు గావలసియున్నవి. పానకా కనకమ్మగారు సాఖ్యమును విడిచి అభిమానమును విడిచి బాలికాపాఠశాలను పోషించుటకు పడుచున్న కష్టములు చూచిన వానలకు విషాదమును గలుగజేయుచున్నది విద్యాలయపాఠశాల మన కవసరముగ నున్నది. శ్రీరామలిలాస నాటకసమాజము వారివలెను ప్రజలందరును యథాశక్తిని సహాయముచేసి విద్యాలయమును పోషించుటకు చేచుచున్నాను. స్త్రీలు ముఖ్యముగను నాపనికి బానుకొనుట ధర్మముగనున్నది. సింహపురస్థానముల పూర్వమువలెనే యుదారభావముతో శ్రీ కస్తూరిబాయి జాతీయ బాలికాపాఠశాలకు సహాయమును జేసి కనకమ్మగారి ప్రయత్నములను సార్థకము చేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

తదనంతరము రంగనాయకులుగారు మాటలాడుచు క్విట్ మేరీ కళాశాల స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికి నిరుపయోగ మనియును అచ్చటి విద్యార్థినులు జీవయాత్రను గడుపుటకు తగియుండరని యును ఆంధ్రదేశమున కంతకును సారదానికేతనము మహిళాకళాశాలకు నుండగలయున్నదనియును తెలియజేసిరి. మాడపూషి నరసింహచార్యులుగారు స్త్రీలకు విద్యాభివృద్ధి మనసరమనియును ముఖ్యముగను గృహనిర్వహణమున కవసరమైనవిద్య గావలయుననియును తెలియజేసిరి. మాడపూషి నరసింహచార్యులుగారు స్త్రీలకు

డిప్యూటీ వెంట్రంగయ్యగారు వర్తమానవిద్యావిధానము ప్రతిబంధక నిరసనయొక్క ముగిసిన దినమున దేశ ప్రయోజనములకు తగినరీతిని ఆంధ్రభాషాముఖమునను విద్యాభ్యాసమును జేయుట యవసరమనియును విద్యాభిమానులందరును పాఠశాలనుపోషించి పలయుననియును తెలియజేసిరి. దువ్వూరు రామిరెడ్డిగారును ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును సి. వి. కృష్ణయ్యగారును విద్యావిధానమునం దెన్ని భేదములున్నను పరమావధి సమానమని విశదముచేసిరి.

కావలినంత శ్రమతి ఓరుగంటి మహాలక్ష్మమ్మగారు సభకు రాజాలక చింతిలుచు, ఒక వ్యాసమును వ్రాసి పంపియుండిరి. ఖద్దరు ప్రభుత్వ పరిషత్ సాగుమన్నను ఇంగ్లండును పత్తి మణులు ఖద్దరు ధరింపకపోవుట శోచనీయును. ఇదివరకు ధరించని సోదరిమతెల్లుగుడ గాంధీగారు వచ్చునప్పటికైనను నా ప్రార్థనమన్నించి, ఖద్దరుధరించి, దేశభక్తురాండ్రై జలయుదురు గాఁ యని సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచు, మోక్షందరికిని అనేకవందములు సుర్పించుమన్నాను అని శ్రీ మంగళాంబగారు చదివెరి.

కడపట దీపాలపిచ్చిశాస్త్రిగారు, తమమృదుమధుర స్వరమున స్వరచితవద్యములనుచదివి ప్రేక్షకుల నానందాభి నోలూడించిరి.

నాగేశ్వరరావుగారు సభను ముగించుచు నిటూ మాటలాడిరి.

తమందరను శ్రీ విద్యావిషయమై విద్వాంసులు చేసిన ప్రసంగములను వినియున్నారు. శ్రీ విద్యావిషయమై తెలిసిన భిన్నాభిప్రాయములు శ్రీ విశ్వేశ్వరము పంతులుగారు రచించిన సత్యరాజపూర్వదేశయాత్రలు స్మరణకు వచ్చుచున్నవి. పురుషులందరును జేరి శ్రీవిద్యను నిర్ణయించి నియమింపగోరుట శ్రీలయంగీకారమును బడయజాలదు. శ్రీస్వాతంత్ర్యయోగమునందు శ్రీలును పురుషులవలెను విజ్ఞానోపాధ్యక్షమును జేయుటకు దగియున్నారు. పురుషులు శ్రీవిద్యావ్యాపనమునకు దోడ్పడుటవలనను జీవయాత్ర సుకరము గాగలదు. శ్రీవిద్యయును జాతీయవిద్యయును సిద్ధాంతములవలనను సాధ్యములు గావు. చిరకాలానభవమువలనను సాధ్యముగాగలవు. జాతీయవిద్యారంగమును మనము నేడు ప్రత్యక్షముగను జూచినాము. పడెడ్డబాటికలు చూపిన సంగీతసాహిత్యజ్ఞానము జాతీయవిద్యాప్రయోజనమును విశేషముచేయుచున్నవి. సిద్ధాంతములకన్నను కార్యములు ఫలసిద్ధికి సాధనములు.

ప్రతి వివిధ ప్రదేశములందు జాతీయ బాలికాపాఠశాలలు వృద్ధినిపొందుచున్నను ఆంధ్రదేశమున కంతకును కర్ణాటకం దెడుడు పునహాయందు సాపించిన మహిళా కళాశాలవలెను ఆంధ్రదేశమునందును ఉన్నత విద్యావ్యాపనమునకు కళాశాలయను సాపితము గావలసియున్నది.

ప్రభుత్వ విద్యాలయములందు విద్యావిధాన శిక్షణమునందు కృతార్థులైన ఉపాధ్యాయులు విద్యను నేర్పచున్నను నేడు మనము చూచినఫలము ఆవిద్యాలయములందున్న బాలికలకు సాధ్యము కాదు. ఈ విద్యాలయము నిర్వహించుచున్న రామమల్లయ్యగారును, కనకమ్మగారును బి. ఎ. ఎమ్. ఏ. ఎల్.టి. పరీక్షలందు కృతార్థులు గాకపోయినను బాలికా పాఠశాలను చక్కగా నిర్వహించుచున్న విధమును నేడు మనము ప్రత్యక్షముగ చూచి ఆనందించితిమి. విద్యాభిమానులందరును వారివలెనే భక్త్యుత్సాహములతో పనిచేయునపుడు జాతీయ విద్యావిధానము స్వయముగ కాలక్రమమునను ఏర్పడగలను. శ్రీవిద్య దేశమునందంతటను బాగుగ వ్యాపించుటకు శ్రీలయోద్యోగులు అత్యంతవశ్యకముగ నున్నది. శ్రీలలో చాలమంది వారి సంసారయాత్రను నడుపుచు విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు వారికిగల యవకాశమును విద్యాభివృద్ధికి వినియోగించి శ్రీలకుగల సహజమైన బుద్ధివైభవమును ప్రేమానురాగములను వికసింపజేసి మానవ శక్తిభృందమునకు తోడ్పడుటకు వేడుచున్నాము.

విద్యాలయ బాలికలతో అగృహము కమిటీసభ్యులతో ఛాయాపటము తీయబడెను.

వరియు బాలికలలో నులునవసపోటీ జరిగెను. 6 బహుమతుల లెక్కలుపబడెను శ్రీ కామలూరు లింగారెడ్డియగారు, యు. గారు మొదటిబహుమానమును, శ్రీ కొండ్రాబా లక్ష్మీనారాయణ రావుగారు రెండవబహుమానమును, లిక్కెరపు వెంకట్రామిరెడ్డిగారు మూడవబహుమానమును, లిక్కెరపు సుదర్శనమ్మగారు 4-వ బహుమానమును 5, 6 బహుమతులను దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును ఒసంగిరి.

విద్యాలయ బాలికలకందటికిని దేశోద్ధారకులు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆశ్రయధానిధి వక్తరావు స్త్రీముల నుచితముగ నొసంగిరి.

ప్రథముగ ముగిసెను. ల్లానిరి. అందు లేకుమళ్ల శిశుమ్మ, గట్టుపల్లి విలాసమ్మ, మంగమాడు పిచ్చయ్య, సరస్వతి,

త్వరతో వచ్చుచున్నది! ప్రదర్శనతేదికి ముందుమాడును!

కలియుగ చిత్రనటన కంపెనీ

వరల్డు మ్యూజిక్ యిమిటేషన్ ఆచార్యులుగారు

గుంటూరు, తెనాలి, ఏలూరు, రాజమండ్రి, కాకినాడ, హైద్రాబాద్, వరంగల్, బెంగళూరు, మైసూర్, మద్రాస్, నెల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములను సంచారము గావించెదరు. వినియానందింపుడు, “మూడుగుంటకాలము నవ్వుటకు శక్తిలేనివారు ప్రదర్శనమును చూచుటకు రాకూడదు.”

మేనేజరు, వి. ఎస్. భక్తి.

మంజుశం బహారం, భ్రమరాంబ, వేమూరుచర్లనమ్మ ఒహు మతలకు క్రమముగపొందిరి అన్ని బహుమానములు వెండి కుంకుమభరితముగ నుండెను

రామలింగసనభ-తెనాలి

ఈరాత్రియే విద్యాలయ సహాచార్యులు కృష్ణకులభారమును దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యాజమాన్యమున పురమందిరమున ప్రదర్శించిరి. టక్కట్ల విక్రయమువలన ఘనము 1680 రూపములు చేకూరెను. ఈమారును సభవారు తమఖర్చులంతయుపోసి నిత్య వేయూపాయలపైగా శతకన్కారీ దేవి విద్యాలయమువారి కొసంగిరి. వారికృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి.

ఈప్రదర్శనమున శ్రీ మతులు యడవల్లి నూర్యనారాయణస్వామి సరసింహారావు, వారుపల్లి సుబ్బారావు, పిల్లలమట్టి సుందరరామయ్య కేశవాచార్యులు మున్నగువారు శ్రీకృష్ణ, సత్యభామ, రుక్మిణి, నారదుడు, వనంధపాత్రలను ధరించియుండిరి. ఓరు గానమాధుర్యముననేగాక ముఖ్యముగా భావప్రకటనలయందును ప్రేక్షకుల పూర్ణానందభరితుల గావించిరి

పూర్వము పారుపల్లి సుబ్బారావుగారు ఈపురమునకు విచ్చేసినపుడు దొడ్ల రామిరెడ్డిగారి కబంగారుపరికమును ఒకంగెడును ప్రకటించియుండిరి. నేడు ఆపరికము తయారై యుండుటచే నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దానిని శ్రీ సుబ్బారావుగారి కొసంగిరి.

పంతులుగారు ఈసుప్రసిద్ధనటకులు ఇట్టి ధర్మసంస్థలకు సాయపడుటకు ఉద్యమించుట మిక్కిలి ప్రశంసాపాత్రమనియు కూడ అచ్చటనుండిరి

కడపట ఓరుగంటి వెంట్రంగయ్యగారు సభవారికి విద్యాలయపక్షమున కృతజ్ఞతను తెలిపిరి — స్వస్థియవలెభరి

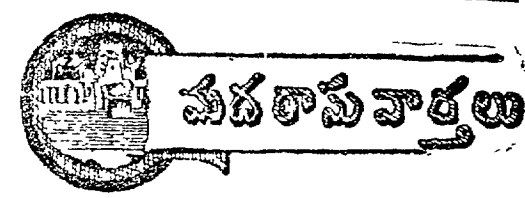
తాడిపత్రిపురపాలక సంఘ దుష్టపాలనా విచారణ

5 వ తేదికి వాయిదా వేయబడెను.

తాడిపత్రి మార్చి 1—తాడిపత్రి పురపాలక సంఘగుష్ట పాలనా విచారణ శనివారమునాడు కొంత జరిగెను. కొందరి సాక్ష్యము తీసికొనిన తరువాత 5 మార్చికి వాయిదా వేయబడెను. చాలమంది సాక్షులు అధ్యక్షుని కాకరులు. వారిని అంతక్రేతము భయపెట్టిరి. జడిపించుట లెవరించుట లవి వచ్చినవి. తూర్పు ప్రాధమిక పాటకాల ప్రధానోపాధ్యాయుని ఆదివారము ఎనిమిదిగంటలకు పిలిచి తనక్రింద పనిచేయు సురప్రకారి నడవడికి మంచిదిగాదని స్టేటు మెంటు బురంకపెట్టి భయపెట్టి తీసికొనిన తెలియుచున్నది. అంత సురప్రకారి డిస్మిస్ చేసి ఆ అనుజ్ఞాపత్రమును రాత్రి 11 గంటలకంద చేసిరి. సురప్రకారికి 5 వ తేదీ విచారణలో సాక్ష్యమియవలసినదిగా సమ్యనులందరేసిరి. శనివారమునాడు అధ్యక్షునకు వ్యతిరేకముగా సాక్ష్యునిచ్చిన ఉద్దముని గారిని ఉద్యోగమునుండి తీసివైచి ఇంటికి సామ్యునిరి. మరియొక యుపాధ్యాయుడు డినుమిసు చేయబడెనని అనుకొనుచున్నారు. నిజముచెప్పటయే యాతనిదోషము. సాక్షులలో చాలమంది నాఖరులు వారందరును భయపడుచున్నారు.

పురపాలక సంఘసభ.

ఇదివరలో వాయిదా వేయబడిన పురపాలక సంఘసభ నిన్ను మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సమావేశమై స్పష్టి పన్ను అప్పీళ్లను విచారించిరి. అధ్యక్షుడు 25 వ తేదీతో నోటి సంపెను. రిఫోర్మమునకుగాను గ్రాంటును ఆమోదించిరి. ఒక సభ్యుడు డిస్మిస్ చేయబడినవారి అప్పీళ్లను విచారించుటకు ఉపసంఘమును ఏర్పాటు చేయవలెననను తీర్మానము నుపపాదించిరి. అధ్యక్షుడు ఈ విషయమును చర్చింప నీయలేదు. 5 వ తేదీకి విధిచి వెల్లిపాయెను. సభ మధ్యలో ఆగిపోయెను. స్వ. వి.

మద్రాసు కార్పొరేషను:—లోగడ వాయిదా వేయబడిన కాన్సిలుసభ ఈవెల 4 తేదీ కుక్రవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు జరుగను

జగన్నాథ భక్తసభ ఎగ్జూరు:—లాలుగుడి నివాసులు బ్రహ్మశ్రీ రామస్వామి భాగవతరుగారిచే “తిరునీల కంఠనయనారు చరిత్రము” హరికథాకాలక్షేపము వేదవిలాసమునందు ఈవెల బుధవారము 2-వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు జరుపబడును.

భగవత్కథా ప్రసంగ సభ:—తొండమండలం హైస్కూలులో (నింటుపిల్లి) ఈవెల 2 తేదీ బుధవారం సాయంకాలం 4-80 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మహాకథక కంఠరవచిందబర భాగవతరుగారిచే నందనారు చరిత్రము హరికథాకాలక్షేపముగా చెప్పబడును.

హిందూ వైద్యాశ్రమము, చెన్నపురి:—ఓరు ప్రమరించిన నాలుగు రకముల రంగుల క్యాలండర్లు మకార్యాలయమునకు చేరవని. వీరియందు పశుపతి నిగ్రహప్రకటనములు గలవు. శ్రీస్థూమ, మరళీధరుడు, లక్ష్మి, ఆంగ్ల యవతి బొమ్మలు గలవు.

చింతామణినాటక ప్రదర్శనము:—మదరాసు హిందూథియాలజికల్ హైస్కూలునిధి సహాయార్థము సదర పాఠశాలలోని ఆంధ్రవిద్యార్థులు ఈవెల 3 తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5-5 గంటలకు సాంధ్యసమావేశములో మహాకథక కార్తీకపూరి నారాయణరావుగారిచే రచింపబడిన చింతామణినాటకమును తెలుగన ప్రదర్శించెదరు.

రాకపోకలు:—ఇకస్పెక్టరు జనరలు చెరసాలల ఇకస్పెక్టరు జనరలుగారు గతరాత్రి ఉదకమండలమువెల్లిరి.

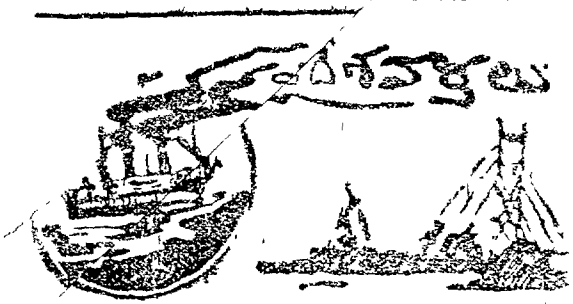
సి. విజయరాఘవాచారిగారు నేలమువెల్లిరి బజరుగారు (రిజిస్ట్రేషను ఇకస్పెక్టరు జనరలు) నేటి ఉదయం మద్రాసు చేరిరి.

హుస్సే సకలత్వాలాగారు గతరాత్రి బొంబాయి మెయిలుమీద గడగకు వెల్లిరి. అక్కడ వ్యవసాయపు పనివాండ్ల పరిస్థితులను పరిశీలించెదరు. అచట కొంతకాలముండిరని సింగార్యేలుచెట్టిగారు బుర్రా సత్యనారాయణగారు కార్మికసంఘముల ప్రతినిధులు వారికి వ్రేమవువ్వ విడోల్-లాసంగిరి.

ఆయకటు

అయ్యజేనర కాళేశ్వరరావుగారు పంపిన తీర్మానము

ఆయకటులో చేర్చబడకుండా ఉన్నప్పటికిని ఒక్క ఫసలీలోనైనను ప్రభుత్వమువారివలన నీటివరఖాస్తులు మంజూరై ంత నీటితీరునను స్థించి పల్లకుక్రింద సాగుచేసిన భూముల నన్నిటిని వెంటనే కృష్ణా తూర్పుదెట్టా క్రింద ఆయకటులో చేర్చవలెననిన్ని వాటిమీద (పీనలుఅస్సెసు మోటులు) డివర్షపు పన్నులు వేయగూడదనిన్ని ఈ సభవారు ప్రభుత్వ వారికి నివేదించుచున్నారు.

ఆయుధ వివరణ సభ

కూలిజిగారి ఆహ్వానము-బ్రతును అంగీకరించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—కూలిజిగారు ఆయుధ వివరణ సమావేశమునకు రావలెనని జరిపిన ఆహ్వానమును బ్రతును అంగీకరించినది కామస్వభావితా చాంబర్లనుగారు తెలియజేసిరి. కాని ఆసమావేశముచే ఏర్పడునట్లుగాను, జనీవాలో జరుగు ప్రారంభకార్యక్రమముతో సరిపూర్వముగాను, చెంటిని జాగ్రత్త సమన్వయింపజేయవలెనని, కూలిజిగారి కంపెనీ ప్రత్యక్షములనున్నవరులను అన్ని ప్రభుత్వములవారును అంగీకరించెడి. ఒక్క-విరిష ప్రత్యేక ప్రభుత్వము ఇంతవరకు ప్రత్యక్షము నంపలేదు.

నీటి పాటువల

ఆర్థిక సహాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— ఇండియాలో అంగీకరించబడిన సహకార సంఘములకు స్థానిక సంఘములకు అప్పు క్రింద నీటిపాటువల చెల్లించుటకు యంత్రములను సప్లయిజేయు ఆర్థిక సహాయము ఆలోచించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనెదరానిని చేకరుగొరకుగ వింటర్ట్ ప్రభుత్వ ఇట్లు జెప్పెను:— ఆవిర్భావము ప్రజాసత్త్వమును సంబంధించినవగుటచే రాష్ట్రీయవంతులే ఆలోచించవలెను. కాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమై తమ సలహాలను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకంపు టవసరుమని తలచిన, ఇండియా ప్రభుత్వమున కీసమన్నను బంకెదము

మహాకాళివారము

గొప్ప లాటరీ యుద్ధము

కొంచెపురము-ప్రసిద్ధమైన హిందూ బాలికాపాఠశాల

భర్తవారిపాలనముకొరకు జరుపబడుచున్నది.

(ప్రభుత్వంగీకారము బడసినది)

చిట్టి 1-కి వెల రూపాయ ఒకటి (1-0-0)

(1927 సం. మే నెల 30-వ తారీఖున చిట్టు ఎత్తబడును)

5 రూపాయలు మొదలు 10,000 రూపాయల వరకు తరతరముగ నిర్ణయించిన 557 ప్రైజు

లొనగబడును

లండన్ (ప్రెస్) జేయువారికి ప్రైజులును భారతముగా కవిమనులును ఇవ్వబడును. దేశమంతటను పెక్కురుపజంట్లు కావలయును.

ఈవిద్యాప్రతిష్ఠాపరము మహారాజులచేతను గవర్నరుల చేతను, విద్యాకాళా పరిషత్తుకారలచేతను, విశ్వవిద్యాలయముల చేతను, దేశనాయకులచేతను, ము విద్యార్థులచేతను, దేశాభివృద్ధికి వలయు జాతీయపాఠశాలలో మిక్కిలి మేలయినది గావడినది. దీనిపాఠకులకు దీనికే నిర్దేశపలయన్న సరిగ్గతీ మంపిరముకొరకును విశేషము కానులయును. శ్రీ సతీ శ్రీమతులవరులు ముందువచ్చి పైలాటరీచిట్టు మొదలుగా కొని ఈమేలనగర్వము నాదరింపవలయును. ఈగర్వము నాదరించు నారికి విశేష పూర్వము గలదు. ప్రతిగర్వము, మతి ద్రవ్యలాభము గలదు.

అగత్యమును వివరములు క్రింద సంతకముచేసినవారికి ప్రాప్తి తెలుసుకొందగును.

A. RAMASWAMI SASTRI

(Rtd. Sub-Judge)

PRESIDENT, "HINDU GIRLS' SCHOOL UNION,"

CONJEEVARAM

వాతావరణస్థితి

1927 సం. మార్చి నెల 1-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యస్థానాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షము	మొత్తము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు వర్షము
గోపాల్ పూర్	82.7	70.2	...	3.68	+ 2.74
విశాఖపట్నం	88.6	74.3	...	2.79	+ 1.48
కాకినాడ	85.5	73.5	...	3.21	+ 2.69
మచిలీపట్నం	87.1	75.0	...	0	- 0.65
కర్నూలు	95.0	78.0	...	0.04	- 0.30
బళ్లారి	94.2	72.0	0.9	0.19	- 0.08
అనంతపురం	0.06	- 0.58
కడప	94.5	72.6	...	0	- 0.57
నెల్లూరు	90.9	70.5	...	0.07	- 1.73
మద్రాసు	89.0	70.3	...	0.57	- 1.14
కడపూరు	87.0	71.2	...	1.28	- 1.17
చేలమ	95.9	70.3	...	0.16	- 0.42
కోయంబూరు.6	92.7	71.0	...	0.06	- 0.85
తిరుగువాపల్లి	94.5	71.1	...	0.30	- 0.94
నాగపట్నం	87.3	73.3	...	6.07	+ 3.76
మధుర	92.5	72.2	0.09	1.69	+ 0.72
పాంబల్	86.2	75.9	...	6.40	+ 3.54
తిరునల్వేలి	1.87	11.68	+ 9.37
తిరువేంగుడు	82.4	74.5	0.03	6.90	+ 5.53
కొచ్చిన్	84.5	77.8	...	1.49	0
కాల్కిట్టు	89.8	75.6	...	0.07	- 0.50
మంగళూరు	88.1	75.2	...	0	- 0.12
తెలంగాణ	91.1	65.4	...	0.39	- 0.05
మెన్ కోర్	81.1	62.0	...	0.41	+ 0.06
కొడైకానా	65.3	40.2	...	3.99	- 0.33

సర్పారులు:—మచిలీపట్నములో ఆకాశము దట్టమున ముప్పుతో గూఢమైనది. తక్కినచోట్ల ఒక మో సగమున్నది. పగటివేడిమి 2½ నుండి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. మచిలీపట్నములో రాత్రివేడిమి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—బళ్లారిలో 0.19" వర్షం చెను. కర్నూలులో ఆకాశము దట్టముగనున్నది. తక్కినచోట్ల పలవగనున్నది. బళ్లారిలో అద్భుత కొంచెము క్క. పగటివేడిమి ప్రతిచోటను 2½ నుండి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 9 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—కడపూరులో ముప్పు పలవగయున్నది. తక్కినచోట్ల దట్టముగనున్నది. కీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

దక్షిణమున, డక్టరులో కొన్ని భాగములందు తప్ప ఇతర చోట్ల ఎండగాయుచున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,

సహాయవాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహకవి పట్టి పూర్తి

(ప్రభవ సంవత్సరభాద్రపదములో (24-9-1927) జరుగను. వాగ్గీర్ణములన్నియు 10 సంపుటములు, అచ్చునున్నవి 10 సంపుటముల వెల 25 రూపాయలు. పండ్లకోనేరు ఆధ్వారముగా పంపవలెను. ఒకేమారుగ సంపత్తే వారు దరఖాస్తుతో రు 10 లున్న, మిగతన రు 15 నెల 13 రు 5 చొప్పున మామవాయిదాలుగానున్న చెల్లించవచ్చును. మనియార్డుల ఖర్చులు చందాదారులే భరింపవలెను. మొదట రిజిస్టరు చేసుకునే 500 వుండి చందాదారులకు పాస్టరులు మేమే భరించి 10 సంపుటములు పంపవలెను. కొద్దిప్రతులే అచ్చునున్నవి గనక చందాదారులు త్వరపడవలెను. లక్ష్మీనృసింహంగారి నూతన గ్రంథములు:—

- (1) ప్రహ్లాద పాటకము.
- (2) కర్పూరభంజరి (తెండు భాగము)
- (3) భాగవత కథామంజరి.

దరఖాస్తులు, మనియార్డుల వగయిరాలు.

శా. గురుమూర్తి,

తల్లిసుపేట, రాజవండ్రి అని సంపాదించు.

భారత కాంగ్రెసు స్థానిక సంఘసభ

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు డిల్లీలో విందుచేయుట

ఈ విందుకు భారత కాసనసంఘసభ్యుల కందరికిని ఆహ్వానము లంపబడెను. "డిల్లీలోనున్న మహమ్మదీయ సభ్యులందరును గూడ వచ్చిరి. ప్రత్యేక సంఘ నియోజకవర్గము లుండగూడదు. నేను మధ్యవర్తిగానుండి సమాధానము కలిగించునట్టి ఒడంబడికను బలపరచెద"నని శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపిరి.

భారత ముస్లిం సభలో నామోదించబడిన స్వచ్ఛాసన మే మావాంఛితము. దాని నేమియును తగ్గించగూడదు. మాపక్షమున జిన్నాగారు ప్రతినిధిగానుండురని మహమ్మదీయసభ్యులు తెలిపిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, జిన్నా, మాలవ్యా, లజపతి రాయగార్లు వీనినిగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు యీ నెల 6 తేదీ ఆదివారమునాడు అగ్రహారము చేసెదరు. అప్పుడు వారికి ఘనముగ స్వాగత మొసగుట కేర్పాటుజరుగుచున్నది. (ప్రీ.పె.సు.)

దక్షిణాఫ్రికాలో యిండియా

దొరతనమునారి యేజెంటు

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు యేజెంటుగా

నుండుట కంగీకరింపలేదు

ఇండియాదొరతనమునారి విషయము నాలోచించుచున్నాడు. ప్రారంభమునందు భారతీయులపట్ల సామభూతిగల ఆంగ్లేయుడే ఏజెంటుగానుండవలసని ఉద్యోగులగు సభ్యులు తలంచుచున్నారు. సర్ జార్జి హిడిసెనుగారిని మొదటిసారియేజెంటుగా నియమింపవలసనిచూడ దొరతనమువారు తలచుచున్నారు. వహ్మత్తుడు ప్రాసినటుల భారతీయుడే యేజెంటుగా నుండవలెనని ప్రజాప్రతినిధులు భావించుచున్నారు. వలస ఉపసంఘసభలో నీవిషయ మింతల చర్చింపబడెను భారతీయుడే ఏజెంటుగానుండవలెను. లేనిచో వడంబడిక వట్టిపాటకమని ప్రజలభిప్రాయపడుదురు భారతీయుని నియమించినచో అతటి భారతీయులధిగతులను తెలుసుకొని మైల్లంపగలుగునని ఆసంఘమున సభ్యులగు భారతీయులందరును ప్రాతములముగా తెలియజేసిరి తెలియుచున్నది. (ప్రీ.పె.సు.)

పెనుకొండ తాలూకాబోర్డు సభ

అధ్యక్షుని నిరంకుశ ప్రవర్తన

పెనుకొండ ఫిబ్రవరి 28:—పెనుకొండతాలూకాబోర్డు వారు సబుకలెక్టరు కచేరీలో నిన్న ఉదయము 8 గంటల సమావేశమయ్యెను. 21 సభ్యులు హాజరైరి. ప్రశ్నలకు తృప్తికరములగు జవాబు లొసగబడలేదు. తరువాత కొన్ని ప్రశ్నలకు జేయబడినవి. వాటికనుజ్జ నొసంగలేదు. ఉపసంఘ నివేదికను ఆమోదించిరి. సభిరికి 2-30 గంటలకు సమావేశమున వలయునని తెలుపబడెను. అధ్యక్షుని రాజీనామానుగూర్చి నిచారించుటకు అడ్డంకెట్లు తీర్మాన ముపాదించబడెను. అధ్యక్షుని వీలులేదనిరి. సభనాలుగు రోజులు జరుగును. చిట్టిదివర రాజీనామా నాలోచింపవచ్చును. నలుగురును కేసువేయ ప్రారంభిచిరి. సభ్యులు వేరుగా సమావేశమై 13 గడు రాజీనామా సంగీకరించును అనుకూలముగ సమ్మతమిచ్చుటచే ఆ తీర్మాన మామోదించబడెను: శివశంకరముగారి కారీర్మాన మంపబడెను. అధ్యక్షానమును భాగీచేయమని కోరిరి. అధ్యక్షుడు ఆ తీర్మానము కాసనసమ్మతముగావనిరి. సభ్యులందరును బలవంతపెట్టిరి. నామినేటికు సభ్యులతో శివశంకరముగారు సభ సాగించిరి. శివశంకరముగారు వరుగుంటలవరకు జరిగెను. శివశంకరముగారు మరనాటికి 8 గంటలకు వాయిదా వేసిరి. సభ్యులు 8-20 గంటలకు వచ్చిరి. శివశంకరముగారు మినిట్సు ప్రకటనతో సమయమునకు కోరములేదని పోయిరి. 14 సభ్యులు సభచేసి టైమింకము గాతేవదిరి. ఉపాధ్యక్షుని అధ్యక్షునిగానుండమని గోరిరి. ఆయన అంగీకరింపనందున ఒక సభ్యుడు అధ్యక్షుడయ్యెను. సభజరిగెను. 14 సభ్యులుహాజరైరి. విశ్వాసరాసాత్మకతీర్మానము ఆమోదించబడెను. రాజీనామాసంగీకరించిరి. ఉపాధ్యక్షునకు మామూలజలలోగా అధికారమంతయు అప్పగించవలెనని శివశంకరముగారికి తెలిపిరి. అట్లుచేయకున్న న్యాయవాది సలహా తెలిసుకర్చి తీసికొందురని తెలిపిరి. ఉదారాయ సంపలనము గలిగినది. అని శ్రీయత కల్లూరి సుబ్బాపుగారు తిలకింపియున్నారు.